

LAB 1: sensor

Name

- นายจักรพงษ์ ทองใบ 67340500006
- นางสาวรัชชิตา แข็งขัน 67340500035
- นายวรวิชัย ศิลารงค์ 67340500036

Objectives

- เพื่อให้สามารถออกแบบการทดลองทางวิทยาศาสตร์โดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้ร่วมกับโปรแกรม MATLAB เพื่อเก็บผลการทดลอง จาก SENSOR เพื่อวิเคราะห์ความเที่ยงตรง ความแม่นยำ ได้อย่างถูกต้อง และมีเหตุผลรองรับตรวจสอบความถูกต้องเทียบกับทฤษฎีที่น่าเชื่อถือ
- เพื่อให้เรียนรู้การแปลงค่าสัญญาณของ SENSOR สามารถอธิบายความสามารถในการรับรู้ปริมาณทางฟิสิกส์ของเซ็นเซอร์ทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ
- เพื่อให้สามารถกำหนดตัวแปรในการทดลองได้อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผล ไม่ว่าจะเป็น ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม ตัวแปรควบคุม รวมถึงอธิบายจุดประสงค์การทดลองและอธิบายสมมติฐานให้สอดคล้องกับตัวแปรที่กำหนด นิยามเชิงปฏิบัติการ และมีทฤษฎีที่น่ารองรับเชื่อถือ
- เพื่อให้สามารถออกแบบวิธีการทดลองเพื่อให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ย่อยทั้งหมดอย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ รวมทั้งบันทึกผล สรุปผล อภิปรายผล ตามความเป็นจริง มีกระบวนการทำซ้ำ อธิบายที่มาของผลการทดลองนั้นได้ โดยใช้อุปกรณ์ เครื่องมือไฟล์ Simulink, mlx ฯลฯ และชุดการทดลองที่ จัดเตรียมให้เบื้องต้น
- เพื่อให้สามารถเขียนรายงาน สัญลักษณ์ และสมการทางวิทยาศาสตร์ ได้อย่างถูกต้อง ทั้งขนาด และรูปแบบ ตัวอักษร การเว้นช่องไฟ การเว้นขอบกระดาษ การเว้นระยะพิมพ์ให้ได้ระยะที่เหมาะสมตามหลักสากล

Lab 1.1 Potentiometer

การทดลองที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมการทำงานของ Potentiometer แต่ละชนิด

จุดประสงค์ (การทดลองนี้สร้างขึ้นเพื่ออะไร)

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมของ Potentiometer แต่ละชนิดกับแรงดันไฟฟ้าที่ออกมา
2. เพื่อศึกษาการทำงานของวงจร Schmitt Trigger ร่วมกับการทำงานของ Potentiometer

สมมติฐาน

แรงดันไฟฟ้าของ Potentiometer จะแปรผันตรงกับตำแหน่งการหมุนของ Rotary Potentiometer การเลื่อนของ Linear Potentiometer

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น:
 - ระยะการหมุนของ rotary potentiometer
 - ระยะการเลื่อนเชิงเส้นของ linear potentiometer
 - Upper กับ lower Threshold ของวงจร Schmitt Trigger
2. ตัวแปรตาม:
 - ค่าที่ออกมาจาก Potentiometer
3. ตัวแปรควบคุม:
 - แรงดันที่จ่ายเข้าบอร์ด STM32
 - ชุดการทดลอง
 - ความสมบูรณ์ของ potentiometer แต่ละประเภท

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Potentiometer คือ ตัวต้านทานแบบปรับค่าได้ที่มี 3 ขั้ว ขั้วสองขั้วเชื่อมต่อกับปลายด้านตรงข้ามของตัวต้านทาน และขั้วที่สามเชื่อมต่อกับหน้าสัมผัสแบบเลื่อนที่เรียกว่าไวเปอร์ ซึ่งเคลื่อนที่ผ่านตัวต้านทาน Potentiometer ทำหน้าที่เป็นตัวแบ่งความต้านทานแบบปรับค่าได้ ตัวต้านทานสามารถมองได้ว่าเป็นตัวต้านทานสองตัวที่ต่ออนุกรมกัน (ความต้านทานรวมของ potentiometer) โดยตำแหน่งของไวเปอร์จะกำหนดอัตราส่วนความต้านทานของตัวต้านทานตัวแรกต่อตัวต้านทานตัวที่สอง หากมีการจ่ายแรงดันอ้างอิงข้ามขั้วปลายทั้งสอง ตำแหน่งของไวเปอร์จะกำหนดแรงดันเอาต์พุตของ Potentiometer

Type of Potentiometer มี Potentiometer ให้เลือกหลากหลายชนิด โพเทนชิโอมิเตอร์แบบปรับด้วยมือสามารถแบ่งออกได้เป็นชนิดหมุนและชนิดเชิงเส้น นอกจาก Potentiometer แบบปรับด้วยมือแล้ว ยังมี Potentiometer แบบควบคุมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้เลือกใช้ ซึ่งมักเรียกว่า Potentiometer แบบดิจิทัล

Rotary potentiometers potentiometer ชนิดที่พบมากที่สุด จะใช้ wiper หมุนเคลื่อนที่ไปตาม circular path ประกอบด้วยพิน 2 พินที่เชื่อมต่อกับองค์ประกอบต้านทานที่วางในรูปแบบครึ่งวงกลมและอีกพินหนึ่งที่เชื่อมต่อกับปุ่มหมุน ตัวอย่าง Single-turn pot , multi-turn pot, Dual-gang pot, Concentric pot, Servo pot , Dual-gang potentiometer, Concentric potentiometer, Multi-turn potentiometer

Linear potentiometers Potentiometers ชนิดนี้ wiper จะมีทิศทางการเคลื่อนที่ตาม linear path เรียกอีกอย่างว่า slider, slide pot or fader Digital Potentiometer Potentiometers แบบดิจิทัลคือส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ที่ควบคุมด้วยดิจิทัลซึ่งคล้ายกับ Potentiometers ในแง่ของฟังก์ชันอานาล็อก เป็นอุปกรณ์ปลายทาง 3 ขั้ว โดยที่ขั้ว 2 ขั้วจะเชื่อมต่อกับขั้วปลาย และขั้วสุดท้ายจะเชื่อมต่อกับขั้ว wiper เพื่อปรับแรงดันไฟฟ้าขาออก สามารถปรับความต้านทานระหว่างขั้วต่อปลายได้โดยใช้สัญญาณอินพุตดิจิทัล เช่น up or down signals หรือ protocols using I2C and SPI

การคำนวณแรงดันในตัวแบ่งแรงดัน (Voltage Divider Calculation) Potentiometer มักใช้ในวงจรตัวแบ่งแรงดัน ซึ่งแบ่งแรงดันไฟฟ้าตามค่าความต้านทานที่เปลี่ยนแปลง โดยสามารถคำนวณแรงดันที่จุดแบ่ง โดยมีสูตรดังนี้

$$V_{out} = V_{in} \times \frac{R_2}{R_1 + R_2}$$

V_{in} คือแรงดันไฟฟ้าขาเข้า

V_{out} คือแรงดันไฟฟ้าขาออก

ขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีการเก็บค่าของ Rotation Potentiometer

- 1.กำหนดระยะที่จะเก็บโดยเพิ่มทีละ 10 ค่าตามสเกลบนบอร์ด เริ่มจาก 0, 10, ... ,100
- 2.นำค่าออกไปที่ Excel เพื่อสรุปผลและทำกราฟเพื่อเปรียบเทียบ
- 3.ทำซ้ำจนครบทั้ง 3 ครั้ง
- 4.ทำซ้ำจนครบทั้ง 3 Type

วิธีการเก็บค่าของ Linear Potentiometer

- 1.กำหนดระยะที่จะเก็บโดยเพิ่มทีละ 1 เซนติเมตร ตามสเกลบนบอร์ด เริ่มจาก 0 , 1, ... ,6 และเก็บค่าที่ระยะนั้น 100 ค่า
- 2.นำค่าออกไปที่ Excel เพื่อสรุปผลและทำกราฟเพื่อเปรียบเทียบ
- 3.ทำซ้ำจนครบทั้ง 3 ครั้ง
- 4.ทำซ้ำจนครบทั้ง 2 Type

วิธีการทดลอง Schmitt Trigger

- 1.กำหนดค่า Upper Threshold Voltage และ ค่า Lower Threshold Voltage

ผลการทดลอง

แบ่งผลการทดลองออกเป็น 2 กลุ่มคือ Linear Potentiometer และ Rotary Potentiometer

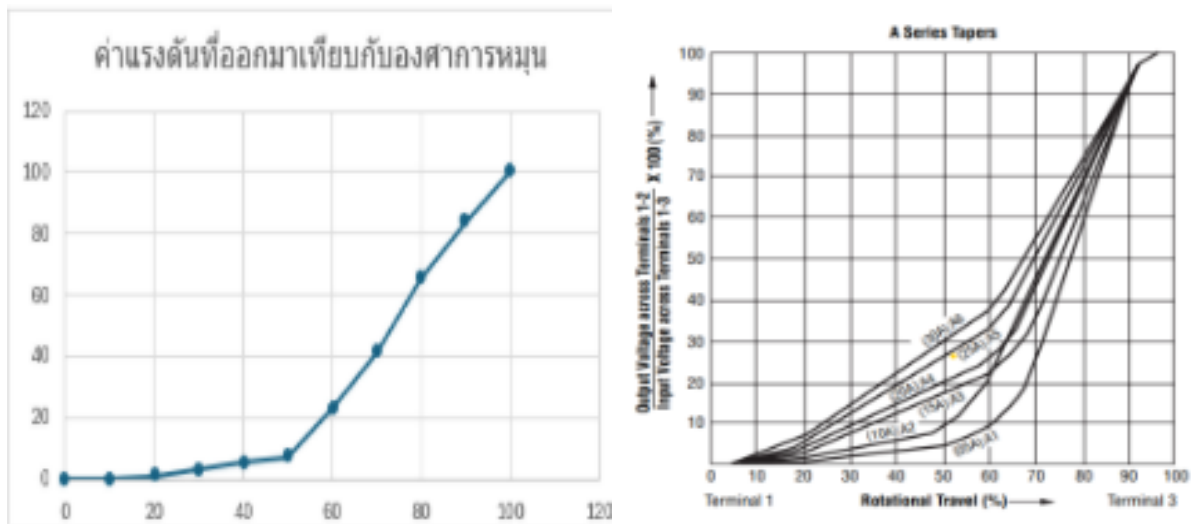
ผลการทดลองการปรับค่า Rotary Potentiometer Type A

หมุนที่ค่าตาม POTEN บนบอร์ด	ค่า ADC ณ ช่วงนั้น 100ค่า	ค่า V ที่ออกมา
0	0	0
10	0.75	0
20	40	0.036666667
30	125.6666667	0.1
40	215	0.173333333
50	299.6666667	0.24

60	945.6666667	0.76
70	1698	1.366666667
80	2670	2.153333333
90	3448.666667	2.77
100	4095	3.3

ตาราง แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ย Voltage และ ระยะในการเลื่อน Rotary Potentiometer Type A

จากตารางผลการทดลองและกราฟที่นำค่าไป plot พบว่า มีความใกล้เคียงกับ ข้อมูลและกราฟใน datasheet ดังนี้

รูปภาพกราฟเปรียบเทียบระหว่างข้อมูล Potentiometer A type ที่คณะผู้จัดทำทดลอง และ ข้อมูลจาก Datasheet

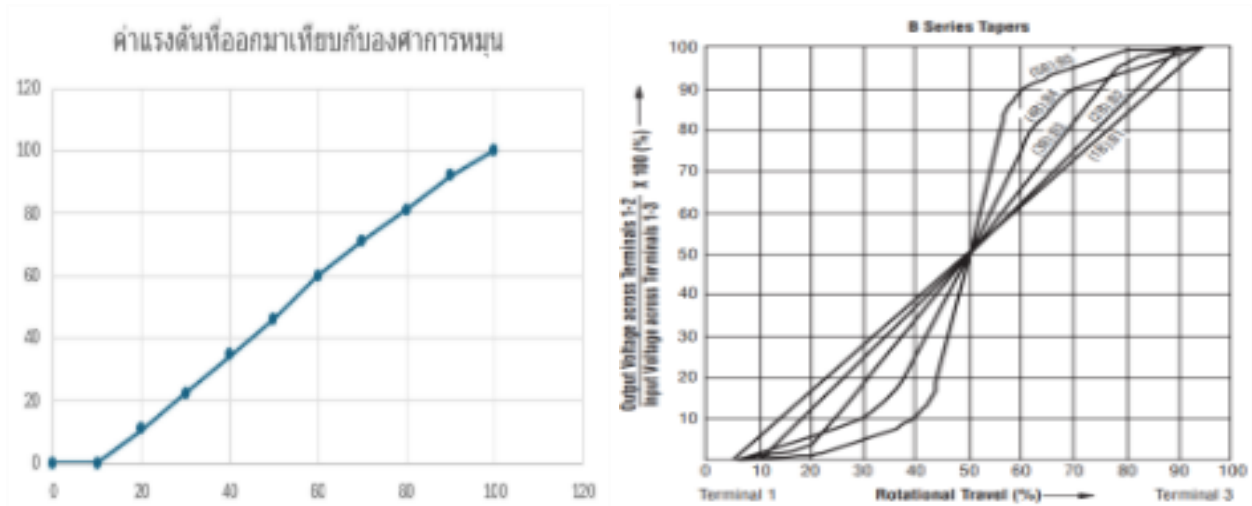
ผลการทดลองการปรับค่า Potentiometer Type B

หมุนที่ค่าตาม POTEN บนบอร์ด	ค่า ADC ณ ช่วงนั้น 100ค่า	ค่า V ที่ออกมา
0	0	0
10	0.183333333	0
20	707.3333333	0.35
30	1445	0.733333333
40	2050.333333	1.133333333
50	2451.666667	1.52

60	2866.666667	1.976666667
70	3197	2.343333333
80	3498	2.666666667
90	3863.333333	3.03
100	4095	3.3

ตาราง แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ย Voltage และ ระยะในการเลื่อน Rotary Potentiometer Type B

จากตารางผลการทดลองและกราฟที่นำค่าไป plot พบว่า มีความใกล้เคียงกับ ข้อมูลและกราฟใน datasheet ดังนี้

รูปภาพกราฟเปรียบเทียบระหว่างข้อมูล Potentiometer B type ที่คณะผู้จัดทำทดลอง และ ข้อมูลจาก Datasheet

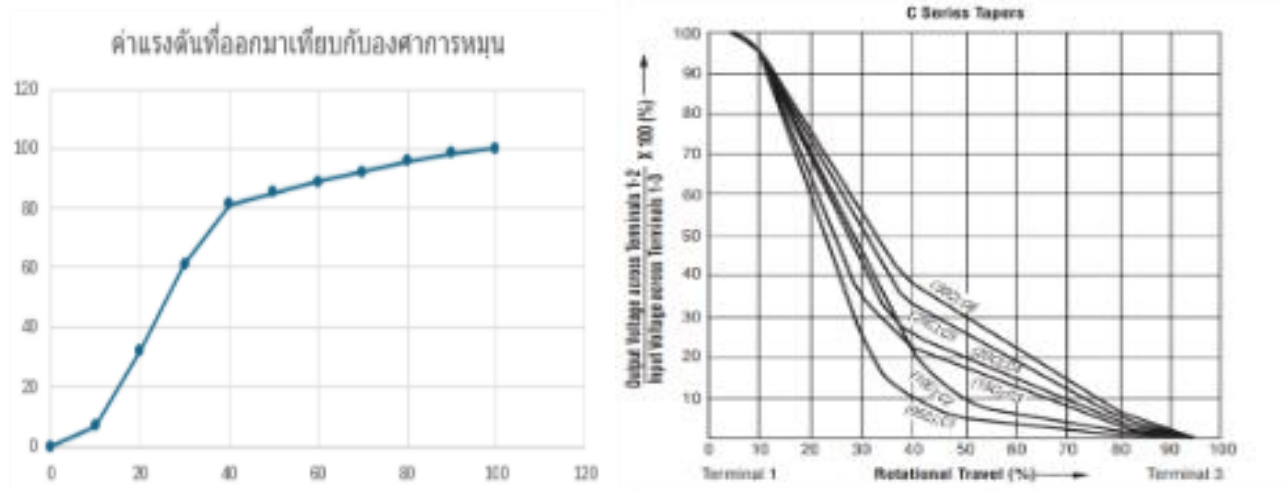
ผลการทดลองการปรับค่า Potentiometer Type C

หมุนที่ค่าตาม POTEN บนบอร์ด	ค่า ADC ณ ช่วงนั้น 100ค่า	ค่า V ที่ออกมา
0	0	0
10	289.3333333	0.2233333333
20	1348.333333	1.06
30	2538.333333	2.016666667
40	3325.666667	2.686666667
50	3475.666667	2.81
60	3627	2.933333333

70	3767.333333	3.043333333
80	3923.333333	3.16
90	4030.333333	3.25
100	4095	3.3

ตาราง แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ย Voltage และ ระยะในการเลื่อน Rotary Potentiometer Type C

จากตารางผลการทดลองและกราฟที่นำค่าไป plot พบว่า มีความใกล้เคียงกับ ข้อมูลและกราฟใน datasheet ดังนี้

รูปภาพกราฟเปรียบเทียบระหว่างข้อมูล Potentiometer C type ที่คณะผู้จัดทำทดลอง และ ข้อมูลจาก Datasheet

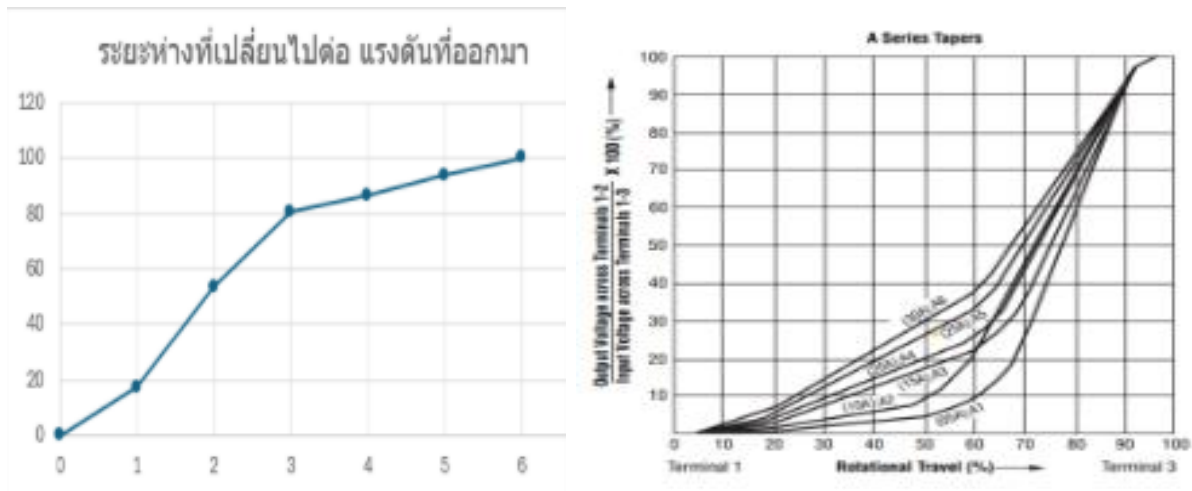
ผลการทดลองการปรับค่า Linear Potentiometer A

ระยะทางที่เปลี่ยน 1 cm	ค่า ADC ณ ช่วงนั้น 100ค่า	ค่า V ที่ออกมา
0	0	0
1	704.6666667	0.57
2	2186	1.766666667
3	3269	2.653333333
4	3535.666667	2.85
5	3837.333333	3.093333333

6	4095	3.3

ตาราง แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ย Voltage และ ระยะในการเลื่อน Linear Potentiometer

จากตารางผลการทดลองและกราฟที่นำค่าไป plot พบว่า มีความใกล้เคียงกับ ข้อมูลและกราฟใน datasheet ดังนี้

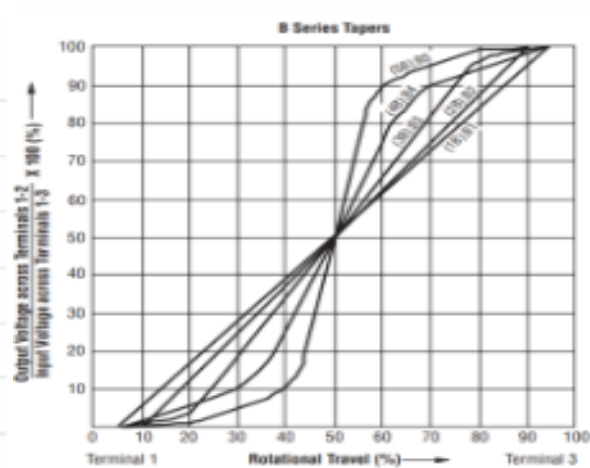
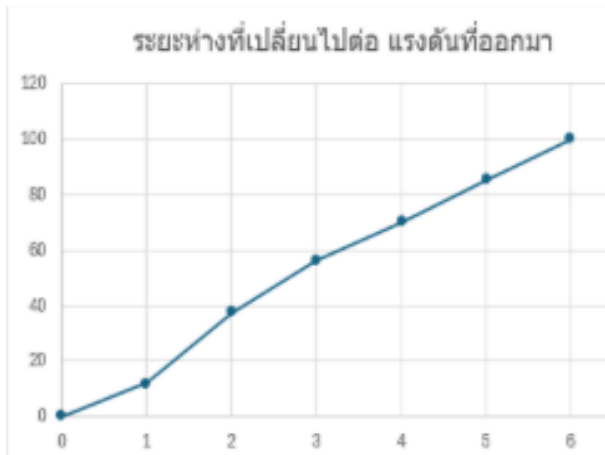
รูปภาพกราฟเปรียบเทียบระหว่างข้อมูล Linear Potentiometer A type ที่คณะผู้จัดทำทดลอง และ ข้อมูลจาก Datasheet

ผลการทดลองการปรับค่า Linear Potentiometer B

ระยะทางที่เปลี่ยน 1 cm	ค่า ADC ณ ช่วงนั้น 100ค่า	ค่า V ที่ออกมา
0	0	0
1	353.3333333	0.403333333
2	1087.333333	1.24
3	5106.666667	1.85
4	2541.333333	2.31
5	3300.666667	2.816666667
6	4095	3.3

ตาราง แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ย Voltage และ ระยะในการเลื่อน Linear Potentiometer

จากตารางผลการทดลองและกราฟที่นำค่าไป plot พบว่า มีความใกล้เคียงกับ ข้อมูลและกราฟใน datasheet ดังนี้

รูปภาพเปรียบเทียบระหว่างข้อมูล Linear Potentiometer B type ที่คณะผู้จัดทำทดลองและข้อมูลจาก Datasheet

เมื่อเทียบกราฟแล้วจะพบว่า ค่าใน data sheet ของแต่ละ type ซึ่งค่าจาก datasheet จะมี error bar

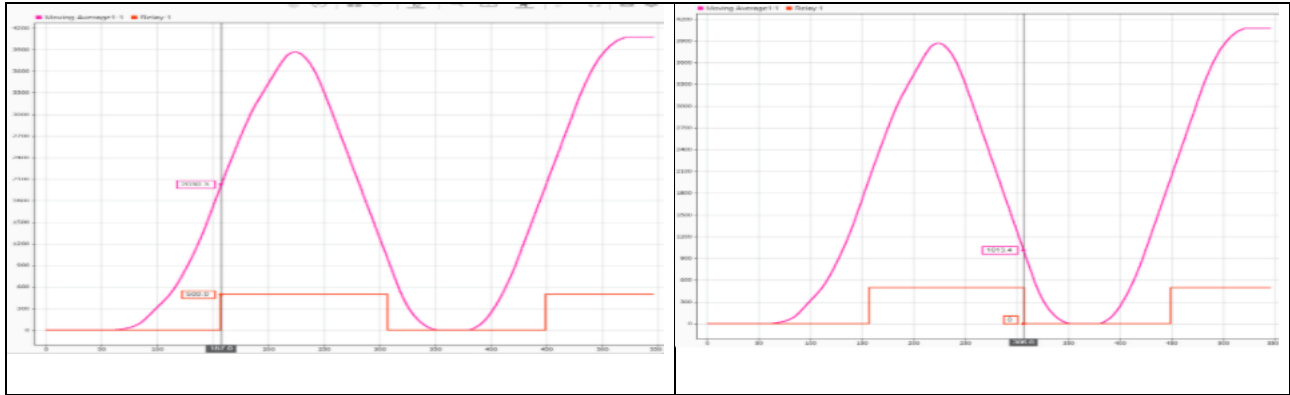
$\pm 20\%$ ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ เนื่องจากตรงตาม Datasheet

Electrical	
Resistance Range, Ohms	500 -1M
Standard Resistance Tolerance	$\pm 20\%$
Resistance Tapers	A,B,C
Residual Resistance, Max.	Term. 1-2 : 10 ohms, Term 2-3: 30 ohms
Input Voltage, Maximum	200Vdc
Power rating, Watts	Linear B taper: 0.25W Other tapers: 0.125W
Dielectric Strength	300Vac, 1 minute
Insulation Resistance, Minimum	100M ohms at 250Vdc/ 1 minute
Sliding Noise	Less than 100mV
Gang Error	$\pm 3dB$ (-40dB to 0dB)

รูปแสดงถึงค่า Standard Resistance Tolerance

ทดลองต่อยอดโดยเชื่อมต่อวงจร Schmitt Trigger

Schmitt ขอบขาขึ้น	Schmitt ขอบขาลง

สรุปผลการทดลอง

จากการทดลองสรุปได้ว่า Potentiometer Type A ของทั้งชนิด Rotation และ Linear Slide มีค่าแรงดันเพิ่มขึ้นอย่างช้าในช่วงต้น และเพิ่มขึ้นเร็วมากในช่วงปลาย กราฟมีแนวโน้มสอดคล้องกับ Datasheet ค่าแรงดันจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนสูงสุด ส่วน Potentiometer Type B ของทั้งชนิด Rotation และ Linear Slide ค่าแรงดันเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอตลอดช่วงการหมุน กราฟจากการเก็บข้อมูลเป็นเส้นตรงขึ้นไปเกือบเชิงเส้น ค่าแรงดันเปลี่ยนแปลงคงที่ตามองศาการหมุน ส่วน Potentiometer Type C ของ Rotation ค่าแรงดันเพิ่มขึ้นเร็วในช่วงต้น และค่อย ๆ ช้าลงในช่วงปลาย ค่าที่เก็บได้มีแนวโน้มตรงกันกับลักษณะจาก Datasheet กราฟมีการเปลี่ยนแปลงสูงในช่วงต้น และแบนราบในช่วงปลาย

จากการทดลองของวงจร Schmitt Trigger สามารถเปลี่ยนสัญญาณ Analog เป็นสัญญาณ digital ได้ k และสถานะที่ได้จากการเปลี่ยน มีแค่ High กับ Low ซึ่งเราสามารถระบุค่า ที่จะให้สัญญาณ Analog ที่ค่านั้น เป็น High ได้โดยใช้ค่า Upper Threshold และจะให้ เป็น Low ได้โดยการกำหนด Low Threshold ซึ่งค่านี้จะส่งผลทำให้ค่าที่ออกจากวงจรนี้มีความเสถียรมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากการทดลองเรื่อง การศึกษาการทำงานของ Potentiometer และวงจร Schmitt Trigger พบว่าสามารถทำความเข้าใจพฤติกรรมของตัวต้านทานปรับค่าได้ (Potentiometer) ทั้งในรูปแบบของการหมุน (Rotary Type) และการเลื่อนเชิงเส้น (Linear Slide Type) ได้อย่างชัดเจน โดยในครั้งนี้ได้ทดสอบ Potentiometer ทั้งสามประเภท ได้แก่ Type A, Type B และ Type C ซึ่งแต่ละประเภทมีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงแรงดันไฟฟ้าที่แตกต่างกันตามลักษณะโครงสร้างของตัวต้านทานภายใน และสอดคล้องกับกราฟลักษณะการตอบสนองใน Datasheet อย่างชัดเจน

สำหรับ Potentiometer Type A (แบบ Logarithmic) จากผลการทดลองพบว่าแรงดันที่วัดได้จะเพิ่มขึ้นอย่างช้าในช่วงต้นของการหมุน และเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงปลาย ทำให้กราฟแรงดันที่ได้มีลักษณะโค้งคล้ายเส้นลอการิทึม ซึ่งตรงกับข้อมูลทางทฤษฎีใน Datasheet โดยลักษณะเช่นนี้เหมาะกับการนำไปใช้งานในวงจรควบคุมเสียง เช่น ปุ่มปรับระดับเสียง

(Volume Control) ที่ต้องการให้ผู้ใช้งานสามารถควบคุมระดับเสียงได้อย่างละเอียดในช่วงต้นและตอบสนองไวขึ้นในช่วงปลายของการหมุนปุ่ม

ในส่วนของ Potentiometer Type B (แบบ Linear) ผลจากการทดลองพบว่าแรงดันจะเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอตลอดช่วงของการหมุนหรือตลอดระยะการเลื่อนของแกนเลื่อน ค่าแรงดันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงคงที่ตามอัตราการหมุนหรือระยะการเลื่อน ส่งผลให้กราฟที่ได้จากการเก็บข้อมูลเป็นเส้นตรงเกือบเชิงเส้น ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติของ Linear Potentiometer ที่ให้ความสัมพันธ์แบบตรงระหว่างแรงดันกับตำแหน่งการหมุน ทำให้เหมาะกับการนำไปใช้ในงานวัดตำแหน่ง (Position Sensor) หรืองานควบคุมที่ต้องการการตอบสนองแบบสม่ำเสมอตลอดช่วงการทำงาน

สำหรับ Potentiometer Type C (แบบ Anti-logarithmic) พบว่าค่าแรงดันจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงต้นและค่อย ๆ เพิ่มขึ้นในช่วงปลายของการหมุน กราฟที่ได้จากการทดลองมีลักษณะตรงข้ามกับ Type A ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติใน Datasheet ที่บ่งบอกถึงการตอบสนองแบบ Anti-logarithmic การเปลี่ยนแปลงแรงดันลักษณะนี้เหมาะกับการใช้งานที่ต้องการให้แรงดันตอบสนองไวตั้งแต่ต้น แต่ค่อย ๆ ช้าลงในช่วงปลาย เช่น การควบคุมความสว่างของไฟหรือความเร็วของมอเตอร์ที่ต้องการการตอบสนองไวในช่วงต้นของการปรับค่า

เมื่อทดลองต่อยอดโดยเชื่อมต่อวงจร Schmitt Trigger เพื่อแปลงสัญญาณ Analog จาก Potentiometer ให้เป็นสัญญาณ Digital พบว่าวงจรสามารถทำงานได้ตามหลักการทฤษฎีอย่างถูกต้อง โดยสัญญาณเอาต์พุตจะมีเพียงสองสถานะคือ High (1) และ Low (0) ซึ่งการเปลี่ยนสถานะของสัญญาณจะขึ้นอยู่กับค่าแรงดันอินพุตที่เปรียบเทียบกับค่าที่กำหนดไว้เป็น Upper Threshold และ Lower Threshold หากแรงดันอินพุตสูงกว่า Upper Threshold สัญญาณเอาต์พุตจะเปลี่ยนเป็นสถานะ High และเมื่อแรงดันอินพุตลดต่ำกว่า Lower Threshold สัญญาณจะเปลี่ยนกลับเป็น Low ลักษณะการกำหนด Threshold ทั้งสองค่านี้ช่วยลดผลกระทบจากสัญญาณรบกวนและทำให้สัญญาณเอาต์พุตมีความเสถียรมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- ควรลดปัจจัยที่มีผลต่อความผันผวน หรือ ผลการทดลองให้มากที่สุด เช่น สายไฟที่มีคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำ

อ้างอิง (ใส่แค่ Link)

<https://www.electrical4u.com/potentiometer/>

<https://www.mdpi.com/2079-9292/10/2/181>

<https://www.doeet.com/content/eee-components/passives/basic-principles-of-potentiometers-variable-resistors/>

Lab 1.3 Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor

การทดลองที่ 1 Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor

จุดประสงค์

1. เพื่อศึกษาหลักการทำงานของ **Magnetic Sensor** และการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสนามแม่เหล็ก (Magnetic Flux Density)
2. เพื่อทดลองวัดและคำนวณค่าความหนาแน่นของเส้นแรงแม่เหล็ก (**Magnetic Flux Density**) จากแรงดันไฟฟ้าที่วัดได้
3. เพื่อศึกษาลักษณะและสัญญาณเอาต์พุตของ Magnetic Sensor เมื่อค่าความหนาแน่นของสนามแม่เหล็กเปลี่ยนแปลง
4. เพื่อศึกษาผลของ **Magnetic Shielding** และความสัมพันธ์ระหว่าง Magnetic Shielding กับ Magnetic Flux Density
5. เพื่อแสดงผลข้อมูลของสัญญาณ Output และเปรียบเทียบกับสัญญาณ Input แบบ Real-Time โดยใช้หน่วยตามระบบ SI
6. เพื่อฝึกการเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ผลและการสรุปผลการทดลองอย่างมีเหตุผลและสอดคล้องกับทฤษฎี
7. เพื่อฝึกการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลและเข้าใจหลักการทำงานของ Magnetic Sensor

สมมติฐาน

เมื่อระยะทางเพิ่มขึ้นความหนาแน่นของฟลักซ์แม่เหล็กและแรงดันไฟฟ้าขาออกของเซ็นเซอร์ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น:
 - ระยะทางที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผล ของ Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor
 - การติดตั้ง Shield ที่ Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor
2. ตัวแปรตาม:
 - ฟลักซ์ของแม่เหล็กและแรงดันไฟฟ้า

3. ตัวแปรควบคุม:

- Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor
- หน่วยการวัด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการทำงานของ Magnetic Sensors

Magnetic Sensors มีหลักการทำงานโดยอาศัยผลของสนามแม่เหล็กที่ส่งผลกระทบต่อวัสดุบางชนิด เช่น วัสดุที่มีคุณสมบัติแม่เหล็กไฟฟ้า แถบแม่เหล็ก หรือขดลวด เมื่อเซนเซอร์แม่เหล็กอยู่ภายใต้อิทธิพลของสนามแม่เหล็ก คุณสมบัติไฟฟ้าบางอย่างของเซนเซอร์จะเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น ความต้านทาน แรงดันไฟฟ้า หรือกระแสไฟฟ้า โดยอาจจะเกิดจากแรงดึงดูดแม่เหล็ก แรงลอเรนซ์ ผลฮอลล์ หรือผลแมกนีโตรีซิสทีฟ เมื่อวัดค่าการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ เซ็นเซอร์จะแปลงเป็นสัญญาณเอาต์พุตเพื่อนำไปประมวลผลต่อไป Sensors Magnetic ที่มีความไวและความละเอียดสูงสามารถตรวจจับการเปลี่ยนแปลงแม่เหล็กแม้เพียงเล็กน้อยได้

การคำนวณหาMagnetic Response

$$V = V + B \times Sensitivity(25^{\circ}C) \times 1 + S_{TC} \times (T - 25^{\circ}C)$$

V_Q คือค่าแรงดันไฟฟ้าครึ่งหนึ่งของ Vcc

B คือค่า Magnetic Flux Density

$Sensitivity(25^{\circ}C)$ คือค่าที่ขึ้นอยู่กับอุปกรณ์และ Vcc

S_{TC} is typically 0.12%/°C for device options DRV5055A1 - DRV5055A4 and is 0%/°C

T_A คืออุณหภูมิ ณ ปัจจุบัน

V_{out} คือแรงดันไฟฟ้าขาออก Magnetic Response หมายถึงการตอบสนองของวัสดุหรือเซ็นเซอร์เมื่อสัมผัสกับสนามแม่เหล็ก การตอบสนองนี้สามารถวัดได้ในแง่ของการเหนี่ยวนำแม่เหล็ก การเปลี่ยนแปลงของเอาต์พุตไฟฟ้า หรือพฤติกรรมของระบบภายใต้อิทธิพลของสนามแม่เหล็ก

Sensitivity Linearity

The device produces a linear response when the output voltage is within the specified V_L range. Outside this range, sensitivity is reduced and nonlinear. Figure 7-3 graphs the magnetic response.

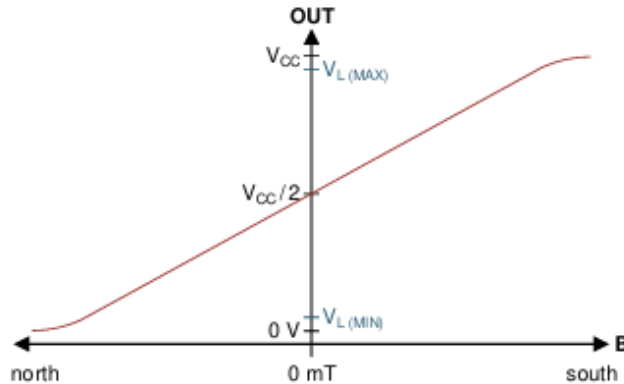

Figure 7-3. Magnetic Response

Equation 2 calculates parameter B_L , the minimum linear sensing range at 25°C taking into account the maximum quiescent voltage and sensitivity tolerances.

$$B_{L(MIN)} = \frac{V_{L(MAX)} - V_{Q(MAX)}}{S_{(MAX)}} \quad (2)$$

The parameter S_{LE} defines linearity error as the difference in sensitivity between any two positive B values, and any two negative B values, while the output is within the V_L range.

The parameter S_{SE} defines symmetry error as the difference in sensitivity between any positive B value and the negative B value of the same magnitude, while the output voltage is within the V_L range.

รูปทฤษฎี sensitivity linearity

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. รับค่าสัญญาณจาก Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor เซนเซอร์บอร์ด Nucleo STM32G474RE และใช้บล็อก “Analog to Digital Converter (ADC)” สำหรับการแปลงสัญญาณ Analog ให้เป็นสัญญาณ Digital
2. นำค่าที่ได้มาแปลงเป็น V_{out} บอร์ด Nucleo STM32G474RE รับค่าสัญญาณได้ 12 - bit (จาก $2^{12} = 4096$) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0 - 4095 เราจึงต้องทำการหารด้วย 4096 หาร เพื่อให้ค่าสัญญาณของเราอยู่ในช่วง 0 - 1 โดยเป็นค่าผลลัพธ์สัดส่วนของแรงดันไฟฟ้าที่วัดได้จากสัญญาณ Analog เมื่อเราได้ค่าสัญญาณที่อยู่ในช่วง 0 - 1 ที่เป็นผลลัพธ์สัดส่วน และคูณค่า 3.3 เพื่อให้ค่าสัญญาณที่ได้อยู่ในสัดส่วน 0 - 3.3 ที่ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง ของของระยะการเลื่อน และการหมุน
3. ทำการกำหนดระยะทางของตำแหน่งในแต่ละจุดที่จะบันทึกค่า โดย Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic แบบไม่ใส่ Shield ตำแหน่งระยะเริ่มต้นและตำแหน่งสิ้นสุด ระยะเริ่มต้นจะอยู่ที่ขีดที่ 1.5 ซม. และทางที่สุดคือ 4.5 ซม. ซึ่งจะมีระยะทางทั้งหมด 3 ซม. แสดงว่าจะต้องทำการเก็บค่าตำแหน่ง แล้วทำการ เลื่อนทีละ 0.5

ซม. เมื่อเลื่อนระยะทางตั้งแต่ 1.5 – 4.5 ซม. เสร็จสิ้น ให้ทำการกลับ ขั้วแม่เหล็กที่อยู่ในชั้นสวอน 3D-Print แล้วทำการเก็บค่าแบบเดิมซ้ำและแบบ Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic แบบใส่ Shield ตำแหน่งระยะเริ่มต้นและตำแหน่งสิ้นสุด ระยะเริ่มต้นจะอยู่ที่ขีดที่ 1.5 ซม. และทางที่สุดคือ 4.5 ซม. ซึ่งจะมีระยะทางทั้งหมด 3 ซม. แสดงว่าจะต้องทำการเก็บค่าตำแหน่ง แล้วทำการ เลื่อนทีละ 0.5 ซม. เมื่อเลื่อนระยะทางตั้งแต่ 1.5 – 4.5 ซม. เสร็จสิ้น ให้ทำการกลับ ขั้วแม่เหล็กที่อยู่ในชั้นสวอน 3D-Print แล้วทำการเก็บค่าแบบเดิมซ้ำ

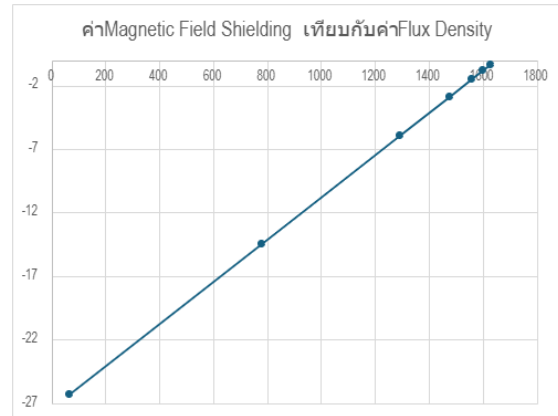
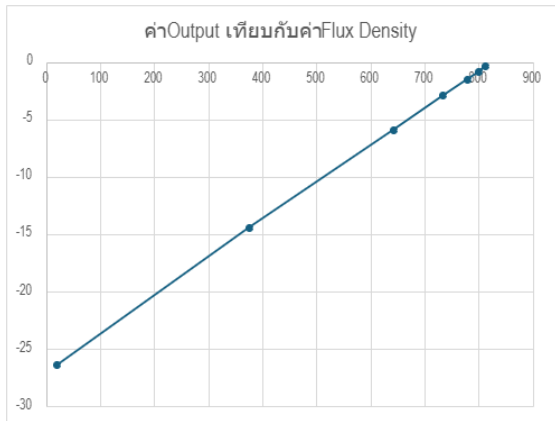
4. บันทึกผลและวิเคราะห์นำข้อมูลที่ไดมา plot กราฟเพื่อแสดงถึงการเปรียบเทียบค่าต่างๆ

ผลการทดลอง

ผลการทดลอง Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic แบบไม่สลับขั้วและใส่ Shield

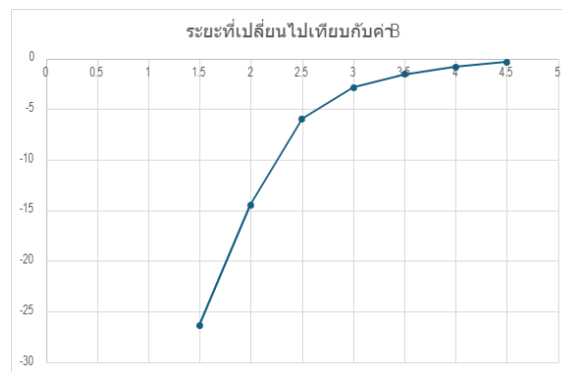
ที่ระยะ	ค่าADC	ค่า mV	ค่า B
4.5	812.5306227	1628.376068	-0.36
4	800.462674	1601.043956	-0.82
3.5	778.8653297	1557.804151	-1.54
3	734.7288462	1476.377289	-2.89
2.5	642.9770513	1293.285714	-5.95
2	375.4138828	781.1611722	-14.48
1.5	21.13355311	68.7990232	-26.35

ตารางที่แสดงค่าที่ทดลอง

กราฟเปรียบเทียบระหว่างค่าoutput เทียบกับ flux density และ ค่า magnetic field shielding เทียบกับ flux density

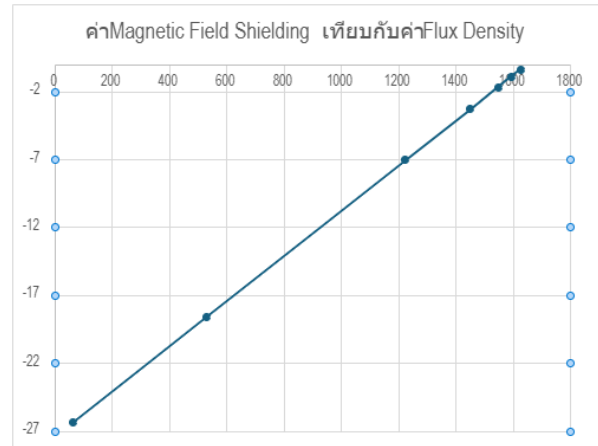
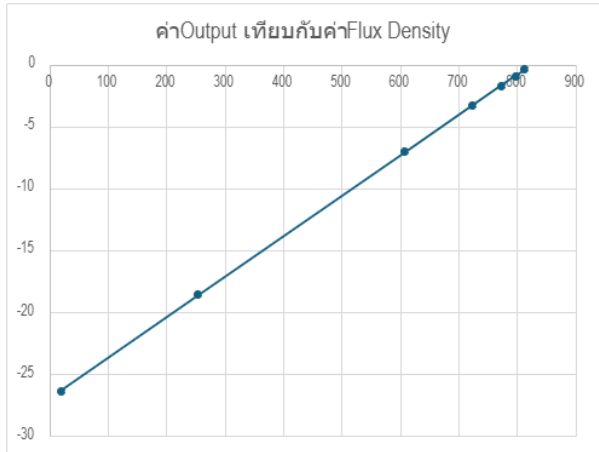
กราฟเปรียบเทียบระหว่างระยะที่เปลี่ยนไปเทียบกับค่า flux density

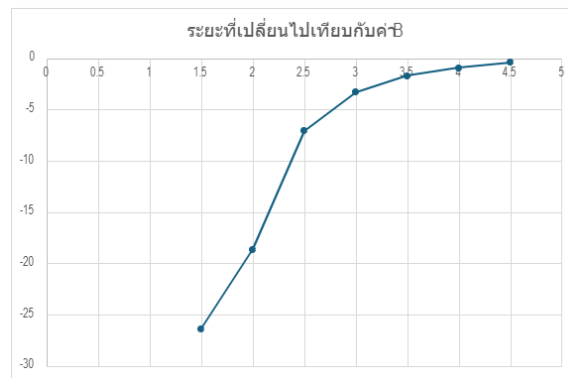
ผลการทดลอง Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic แบบไม่สลับขั้วและไม่ใส่ Shield

ที่ระยะ	ค่าADC	ค่า mV	ค่า B
4.5	812.9235531	1626.495726	-0.39
4	797.3171978	1593.724054	-0.94
3.5	772.7613736	1547.521368	-1.71
3	724.4205861	1451.261294	-3.31
2.5	608.1878205	1224.532357	-7.09
2	254.602326	532.3086691	-18.63
1.5	19.61771062	65.46813187	-26.41

ตารางที่แสดงค่าที่ทดลอง

กราฟเปรียบเทียบระหว่างค่าoutput เทียบกับ flux density และ ค่า magnetic field shielding เทียบกับ flux density

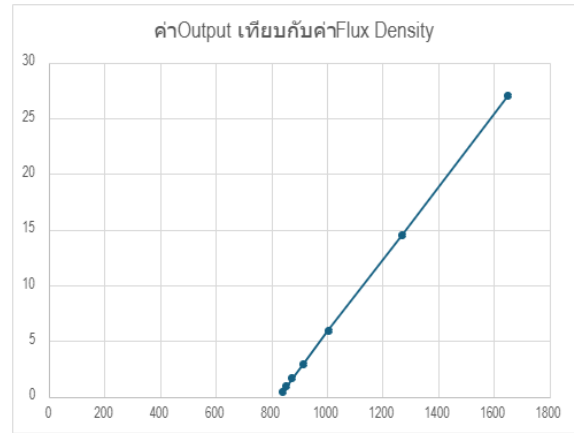
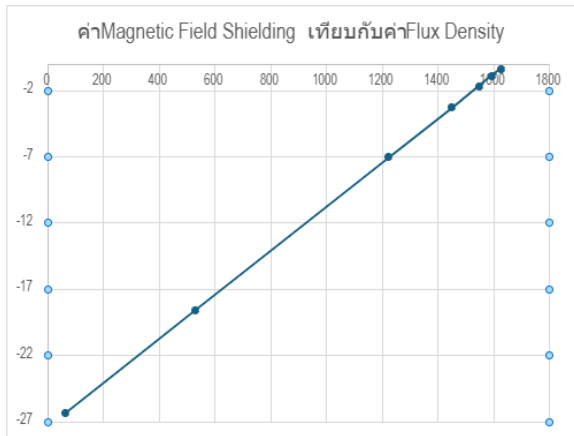

กราฟเปรียบเทียบระหว่างระยะที่เปลี่ยนไปเทียบกับค่า flux density

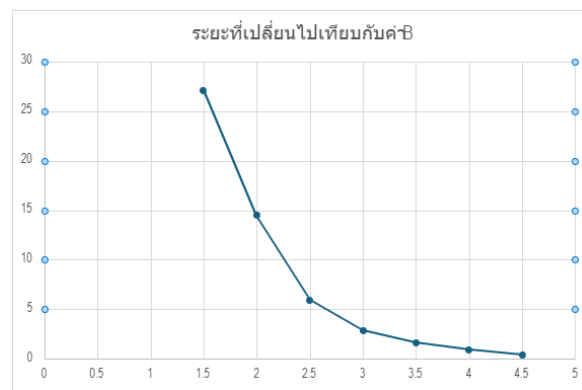
ผลการทดลอง Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic แบบสลับขั้วและใส่ Shield

ที่ระยะ	ค่าADC	ค่า mV	ค่า B
4.5	839.9119597	1675.115995	0.42
4	853.8815934	1706.544567	0.94
3.5	874.771044	1747.643468	1.63
3	913.2965018	1823.931624	2.9
2.5	1005.440842	2004.981685	5.92
2	1268.800092	2518.046398	14.47
1.5	1650.626227	3273.675214	27.06

ตารางที่แสดงค่าที่ทดลอง

กราฟเปรียบเทียบระหว่างค่าoutput เทียบกับ flux density และ ค่า magnetic field shielding เทียบกับ flux density

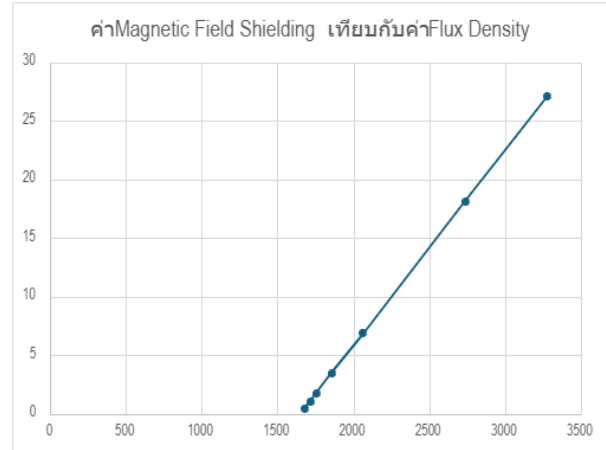
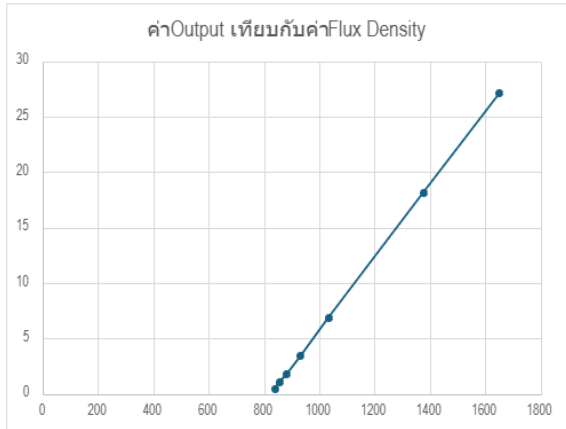

กราฟเปรียบเทียบระหว่างระยะที่เปลี่ยนไปเทียบกับค่า flux density

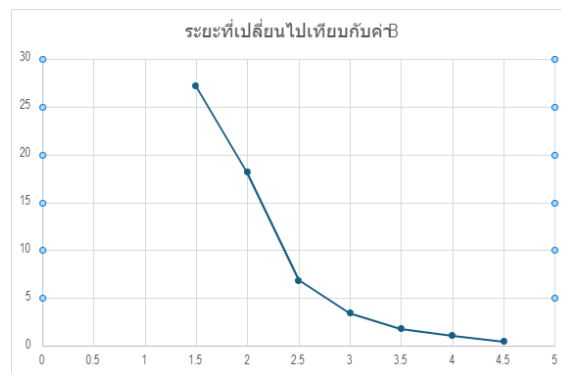
ผลการทดลอง Ratiomet Linear Hall Effect Magnetic แบบสลัขั่วและไม่ใช่ Shield

ที่ระยะ	ค่าADC	ค่า mV	ค่า B
4.5	839.1310989	1677.533578	0.46
4	856.7521062	1714.065934	1.07
3.5	880.4820696	1756.776557	1.78
3	931.9813004	1857.509158	3.46
2.5	1033.72804	2061.929182	6.87
2	1376.182857	2737.509158	18.13
1.5	1652.292949	3277.704518	27.13

ตารางที่แสดงค่าที่ทดลอง

กราฟเปรียบเทียบระหว่างค่าoutput เทียบกับ flux density และ ค่า magnetic field shielding เทียบกับ flux density

กราฟเปรียบเทียบระหว่างระยะที่เปลี่ยนไปเทียบกับค่า flux density

สรุปผลการทดลอง

จากการทดลองสามารถสรุปได้ว่าแรงดันไฟฟ้าที่ได้จากเซนเซอร์วัดสนามแม่เหล็กแบบ Ratiometric Linear Hall Effect Sensor มีการเปลี่ยนแปลงตามระยะทางระหว่างแหล่งกำเนิดสนามแม่เหล็กและตัวเซนเซอร์ในลักษณะเชิงเส้นโดยเมื่อระยะทางระหว่างแม่เหล็กกับเซนเซอร์ลดลง สนามแม่เหล็กที่ตกกระทบบต่อหน้าสัมผัสของเซนเซอร์จะมีความเข้มมากขึ้น ทำให้แรงดันไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจากผลของ Hall Effect มีค่ามากขึ้นตามไปด้วย ในทางกลับกัน เมื่อระยะทางเพิ่มขึ้น สนามแม่เหล็กที่ส่งถึงเซนเซอร์ลดลง แรงดันไฟฟ้าที่ตรวจวัดได้ก็จะลดลงเช่นกันหลักการนี้เกิดจากปรากฏการณ์ Hall Effect ซึ่งอธิบายว่า เมื่อมีกระแสไฟฟ้าไหลผ่านแผ่นนำไฟฟ้าภายใต้สนามแม่เหล็ก จะเกิดแรงเคลื่อนไฟฟ้า (Voltage) ขึ้นในแนวตั้งฉากกับทิศของกระแสไฟฟ้าและสนามแม่เหล็ก โดยแรงดันที่เกิดขึ้นนี้จะมีค่าขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของเส้นแรงแม่เหล็ก (Magnetic Flux Density) และทิศทางของสนามแม่เหล็กที่กระทำต่อเซนเซอร์จากการทดลองเปรียบเทียบระหว่างเซนเซอร์ที่มีการป้องกันสนามแม่เหล็ก (Shielded) และเซนเซอร์ที่ไม่มีการป้องกัน (Unshielded) พบว่า เซนเซอร์ที่ไม่มีการป้องกันมีการตอบสนองต่อสนามแม่เหล็กได้ดีกว่า

ค่าแรงดันไฟฟ้าเซนเซอร์ที่ไม่มีการป้องกันวัดได้มีการเปลี่ยนแปลงตามสนามแม่เหล็กอย่างต่อเนื่องและชัดเจนกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไว (Sensitivity) ของเซนเซอร์ที่สูงกว่า ในขณะที่เซนเซอร์ที่มีการป้องกันบางส่วนจะมีการลดทอนของสนามแม่เหล็กทำให้ค่าที่ได้มีแนวโน้มลดลงนอกจากนี้ ยังพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันไฟฟ้าที่วัดได้กับค่า Magnetic Flux Density มีลักษณะเป็นเส้นตรง เมื่อค่าความหนาแน่นของสนามแม่เหล็กเพิ่มขึ้น แรงดันไฟฟ้าที่เกิดจาก Hall Effect ก็เพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่สอดคล้องกัน ความสัมพันธ์เชิงเส้นนี้เป็นไปตามหลักการของ Ratiometric Linear Hall Effect ซึ่งยืนยันถึงความถูกต้องของสมมติฐานในการทดลองว่าเมื่อระยะทางเพิ่มความหนาแน่นของฟลักซ์แม่เหล็กและแรงดันไฟฟ้าขาออกของเซนเซอร์ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย จากผลการทดลองโดยรวมสามารถสรุปได้ว่า เซนเซอร์ Ratiometric Linear Hall Effect สามารถแปลงค่าความแรงของสนามแม่เหล็กให้เป็นสัญญาณแรงดันไฟฟ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสัมพันธ์เชิงเส้นที่ชัดเจนโดยเมื่อระยะทางเพิ่มความหนาแน่นของฟลักซ์แม่เหล็กและแรงดันไฟฟ้าขาออกของเซนเซอร์ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

อภิปรายผล

จากผลการทดลองพบว่า เซนเซอร์ตรวจวัดสนามแม่เหล็กแบบ Ratiometric Linear Hall Effect Sensor สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสนามแม่เหล็กได้อย่างชัดเจน โดยแรงดันไฟฟ้าที่ได้จากเอาต์พุตของเซนเซอร์มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความหนาแน่นของสนามแม่เหล็ก (Magnetic Flux Density, B) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงหลักการทำงานของ Magnetic Sensor ได้อย่างถูกต้องตามทฤษฎี ในการทดลอง ผู้ทดสอบได้ทำการวัดค่าแรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเคลื่อนย้ายแม่เหล็กเข้าใกล้หรือออกจากตัวเซนเซอร์ พบว่าค่าแรงดันไฟฟ้าเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของ Magnetic Flux Density ซึ่งสอดคล้องกับสมการพื้นฐานของ Hall Effect ที่ระบุว่าแรงดันไฟฟ้าที่เกิดขึ้นมีค่าเป็นสัดส่วนกับความแรงของสนามแม่เหล็กที่มากระทำต่อเซนเซอร์

นอกจากนี้ การเปรียบเทียบระหว่างกรณีที่มีการใช้ Magnetic Shielding กับกรณีที่ไม่มีการป้องกัน พบว่าค่าแรงดันไฟฟ้าที่วัดได้จากเซนเซอร์ที่ไม่มีการป้องกันมีค่ามากกว่าและเปลี่ยนแปลงตามสนามแม่เหล็กได้ชัดเจนกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลของ Magnetic Shielding ที่สามารถลดทอนหรือบังสนามแม่เหล็กได้จริง โดยค่าความสัมพันธ์ระหว่าง Magnetic Field Shielding และ Magnetic Flux Density มีลักษณะเป็นสัดส่วนผกผัน กล่าวคือ ยิ่งการป้องกันมีประสิทธิภาพสูง ค่าความหนาแน่นของสนามแม่เหล็กที่ตกกระทบเซนเซอร์ก็จะลดลง

ในการแสดงผลของสัญญาณเอาต์พุต พบว่าสามารถแปลงสัญญาณจากอินพุตแม่เหล็กให้เป็นสัญญาณแรงดันไฟฟ้าได้แบบ Real-Time และสัญญาณที่ได้ยังคงมีลักษณะเชิงเส้นระหว่างค่า Magnetic Flux Density กับแรงดันไฟฟ้าเอาต์พุต ซึ่งสามารถแสดงค่าได้ในหน่วย SI Derived (Tesla) ทั้งนี้สัญญาณเอาต์พุตที่ได้เป็นแบบ Raw Signal ซึ่งสะท้อนค่าจริงจากสนามแม่เหล็กโดยตรง

จากการทดลองสามารถยืนยันได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันไฟฟ้าและสนามแม่เหล็กเป็นแบบเชิงเส้นตามหลักการของ Ratiometric Linear Hall Effect และสอดคล้องกับข้อมูลทางทฤษฎีที่ได้ศึกษาไว้ก่อนหน้านี้ การทดลองนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจผลของการใช้วัสดุป้องกันสนามแม่เหล็ก การแปลงสัญญาณเอาต์พุตให้สัมพันธ์กับอินพุต รวมถึงหลักการของ Magnetic Flux Density ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยรวมแล้ว ผลการทดลองนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจเชิงลึกต่อหลักการทำงานของ Magnetic Sensor

ข้อเสนอแนะ

- มีสัญญาณรบกวนจากภายนอกเข้ามารบกวนในการทดลอง รวมถึงวัสดุที่สามารถเหนี่ยวนำไฟฟ้าได้มารบกวน
- หาวิธีลดสัญญาณรบกวนจากภายนอกให้ดีกว่านี้

อ้างอิง (ใส่แค่ Link)

<https://scma.co.th/blog/post/magnetic-sensors>

[DRV5055 Ratiometric Linear Hall Effect Sensor datasheet \(Rev. B\)](#)

Lab 1.4 Single Point Load Cell with INA125 Instrumentation Amplifier

การทดลองที่ 1.4 Single Point Load Cell with INA125 Instrumentation Amplifier

จุดประสงค์

- เพื่อศึกษาหลักการทำงานของ Load Cell**
เข้าใจโครงสร้างและหลักการทำงานของ Load Cell ที่ใช้หลักการของ Strain Gauge และวงจร Wheatstone Bridge อธิบายการทำงานของวงจรขยายสัญญาณแบบ Op-amp Differential Amplifier ที่ใช้ในระบบวัดแรงได้
- เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงที่กระทำกับสัญญาณ Output ของ Load Cell**
สังเกตการเปลี่ยนแปลงของแรงที่กระทำต่อ Load Cell และผลต่อแรงดันเอาต์พุตที่ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างแรง (Input) กับสัญญาณไฟฟ้า (Output)
- เพื่อเข้าใจการปรับแต่งและสอบเทียบสัญญาณ (Signal Conditioning และ Calibration)**
ทำความเข้าใจขั้นตอนการปรับเทียบสัญญาณให้ได้ค่าที่ถูกต้องและเชื่อถือได้
ปรับสัญญาณให้อยู่ในช่วงที่เหมาะสมสำหรับอุปกรณ์รับข้อมูล (Data Acquisition)
- เพื่อศึกษาการเกิด Saturation ของวงจรขยายสัญญาณ**
เข้าใจสาเหตุของการอิ่มตัวของสัญญาณ (Saturation) และวิธีหลีกเลี่ยง
- เพื่อฝึกการเปรียบเทียบผลระหว่างสัญญาณ Analog และ Digital**
วัดและแปลงสัญญาณจาก Load Cell ด้วยระบบดิจิทัลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวัดแบบ Analog และ Digital
- เพื่อคำนวณค่าทางฟิสิกส์จากสัญญาณไฟฟ้าที่วัดได้ในหน่วย SI**
แปลงสัญญาณ Output ให้เป็นค่าทางแรง (Force) หรือมวล (Mass) ได้ในหน่วยมาตรฐาน
แสดงผลแบบ Real-Time พร้อมการคำนวณหน่วยอนุพันธ์ SI ที่เกี่ยวข้อง
- เพื่อวิเคราะห์ความคลาดเคลื่อนของผลการทดลอง**
หาค่าความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์และสัมพัทธ์วิเคราะห์สาเหตุของความคลาดเคลื่อน
- เพื่อแสดงทักษะการเก็บข้อมูลและการสรุปผลเชิงวิเคราะห์**
บันทึกค่าการทดลองอย่างเป็นระบบสรุปผลความสัมพันธ์ระหว่างแรงและแรงดันรวมถึงเสนอแนวทางปรับปรุง
- เพื่อเชื่อมโยงหลักการทางทฤษฎีกับการทดลองจริง**
อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากผลการทดลองโดยอ้างอิงหลักการทางฟิสิกส์และอิเล็กทรอนิกส์
วิเคราะห์การทำงานของระบบวัดแรงเชิงวิศวกรรมอย่างครบวงจร

10. เพื่อคำนวณและปรับค่าการขยาย (Gain) ของวงจรขยายสัญญาณได้อย่างเหมาะสม

สามารถหาค่าการขยายของวงจร (Gain) ได้จากอัตราส่วนของสัญญาณขาเข้าและขาออก

วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนค่า Gain ต่อความแม่นยำของการวัด

สมมติฐาน

ขนาดของสัญญาณไฟฟ้ามีความสัมพันธ์โดยตรงกับน้ำหนักที่กระทำต่อ load cell

ตัวแปร

- ตัวแปรต้น:
 - น้ำหนักที่กระทำต่อ load cell
- ตัวแปรตาม:
 - แรงดันไฟฟ้าเอาต์พุตของ Load Cell หลังผ่านวงจรขยาย INA125
- ตัวแปรควบคุม:
 - แรงดันจ่ายให้ Load Cell และ INA125 คงที่ 3.3 v
 - อุณหภูมิและสภาพแวดล้อมระหว่างการทดลอง
 - จุดติดตั้งและการวาง Load Cell ให้ได้แนวราบ 180 องศา
 - ค่า Gain ของ INA125 ที่เหมาะสม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Load Cell

Load cell ทำหน้าที่เป็นตัวแปลงสัญญาณแรงหรือเซ็นเซอร์แรงที่แปลงแรงที่กระทำ

ไม่ว่าจะเป็นแรงดึง แรงกด หรือแรงกด ให้เป็นสัญญาณไฟฟ้าขนาดของสัญญาณไฟฟ้ามีความสัมพันธ์โดยตรงกับขนาดของแรงที่กระทำต่อโหลดเซลล์ Strain Gauge Load Cell ถูกใช้อย่างแพร่หลายในงานอุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นโหลดเซลล์ประเภทที่นิยมใช้มากที่สุด โหลดเซลล์ประเภทนี้ประกอบด้วยตัวโลหะแข็ง หรือที่เรียกว่า "สปริงอิลิเมนต์" ที่มี **Strain Gauge** ยึดติดอย่างแน่นหนา เมื่อมีแรงกระทำต่อโหลดเซลล์ สปริงอิลิเมนต์จะเกิดการเสียรูปเล็กน้อย ซึ่งจะติดกลับออกมาอย่างรวดเร็วเนื่องจากคุณสมบัติความยืดหยุ่น เมื่อรูปร่างของสปริงเปลี่ยนแปลงไป รูปร่างของสเตรนเกจที่ติดอยู่กับสปริงก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น ความต้านทานไฟฟ้าของสเตรนเกจจึงเพิ่มขึ้นหรือลดลง การส่งผ่านกระแสไฟฟ้าผ่านสเตรนเกจจะสะท้อนความแปรผันของความต้านทานไปยังแรงดันไฟฟ้าขาออกที่วัดได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของแรงดันไฟฟ้า

ขาออกนี้เป็นสัดส่วนโดยตรงกับน้ำหนักที่ป้อน จึงสามารถคำนวณน้ำหนักของวัตถุได้จากการเปลี่ยนแปลงของแรงดันไฟฟ้าที่สังเกตได้ เพื่อให้แน่ใจว่าชิ้นส่วนสปริงจะโค้งงอโดยมีการเสียรูปถาวรน้อยที่สุด จึง

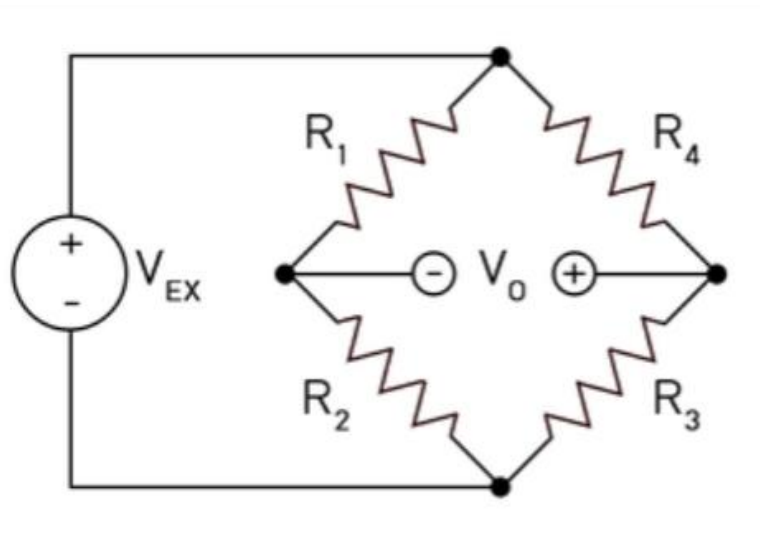
ต้องควบคุมการโก่งงอให้น้อยที่สุด การคำนวณที่อาศัยการเปลี่ยนแปลงความต้านทานเพียงเล็กน้อยของ

เกจวัดความเครียดเพียงตัวเดียวอาจขาดความแม่นยำและอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ เพื่อชดเชยสิ่งนี้และเพื่อให้ได้ความแม่นยำสูงในการวัดโหลดเซลล์ จึงมีการใช้เกจวัดความเครียดหลายตัว เกจวัดความเครียดเหล่านี้ถูกจัดเรียงใน

รูปแบบ Wheatstone Bridge ซึ่งการเปลี่ยนแปลงความต้านทานโดยรวมของเกจวัดความเครียดทั้งสี่ตัวสามารถคำนวณได้โดยใช้กฎของโอห์มและสมการที่เหมาะสม

Wheatstone Bridge

เป็นการกำหนดค่าของตัวต้านทานแบบสมดุลสี่ตัวที่มีแรงดันการกระตุ้นที่ทราบ

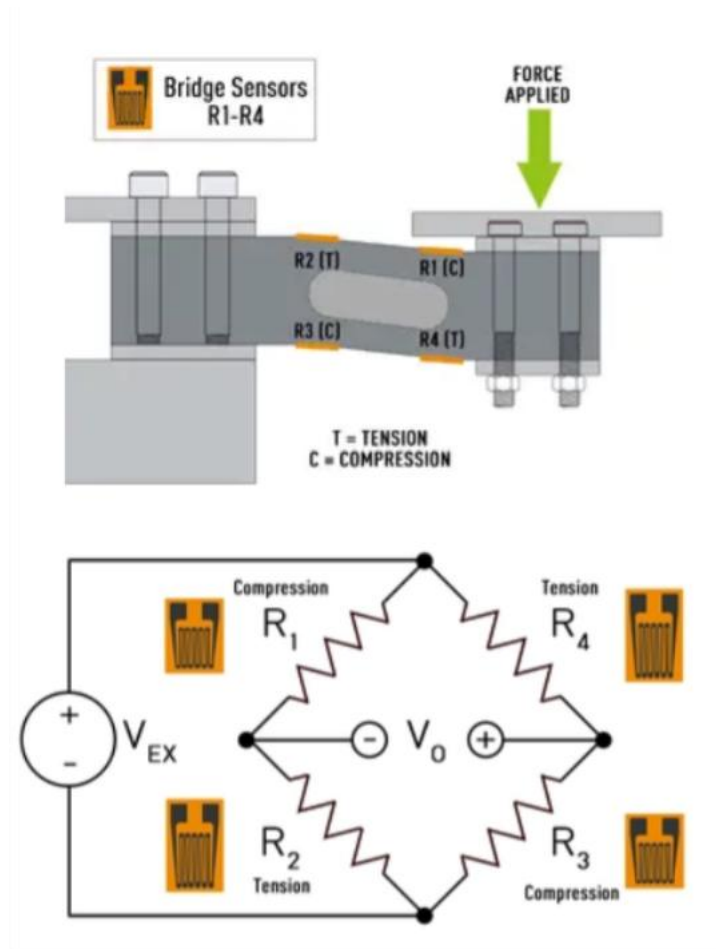
รูปที่ Wheatstone Bridge

V_{EX} เป็นค่าคงที่ของแรงดันไฟฟ้าที่ทราบค่า และ V_0 จะถูกวัด หากตัวต้านทานทั้งหมดสมดุลกัน หมายความว่า $R_1 / R_2 = R_4 / R_3$ แล้ว V_0 จะเป็นศูนย์ หากค่าของตัวต้านทานตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลง V_0 จะมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งสามารถวัดและตีความได้โดยใช้กฎของโอห์ม กฎของโอห์มระบุว่ากระแส (I , วัดเป็นแอมแปร์) ที่ไหลผ่านตัวนำระหว่างสองจุดจะแปรผันตรงกับแรงดันไฟฟ้า (V) ที่ตกคร่อมสองจุดนั้น ความต้านทาน (R , วัดเป็นโอห์ม) จะถูกนำเสนอเป็นค่าคงที่ในความสัมพันธ์นี้ โดยไม่ขึ้นกับกระแส กฎของโอห์มแสดงอยู่ในสมการ $I = V/R$

เมื่อนำไปใช้กับขา 4 ขาของวงจรสะพานวีทสโตน สมการที่ได้คือ:

$$V_{out} = \left[\frac{R_3}{R_3 - R_4} - \frac{R_2}{R_1 - R_2} \right] \times V_{EX}$$

ในโหนดเซลล์ ตัวต้านทานเหล่านี้จะถูกแทนที่ด้วยสเตรนเกจในการวัดแรงดึงและแรงอัดแบบสลับกัน เมื่อแรงถูกกระทำกับโหนดเซลล์ ความต้านทานในสเตรนเกจแต่ละตัวจะเปลี่ยนแปลงไปและค่า V_{out2} จะถูกวัด จากข้อมูลที่ได้ สามารถหาค่า V_{out2} ได้อย่างง่ายดายโดยใช้สมการข้างต้น

รูปที่ วงจรสะพานวีทสโตน

ประเภทของโหนดเซลล์

- โหนดเซลล์แบบสเตรนเกจ ใช้สเตรนเกจในการวัดการเปลี่ยนแปลงของรูปร่าง

- โหลดเซลล์แบบเพียโซอิเล็กทริก: ใช้คุณสมบัติของวัสดุเพียโซอิเล็กทริกในการสร้างสัญญาณไฟฟ้าเมื่อมีแรงมากระทำ
- โหลดเซลล์แบบไฮดรอลิก: ใช้การเปลี่ยนแปลงของความดันในของเหลวในการวัดแรง
- โหลดเซลล์แบบนิวแมติก: ใช้การเปลี่ยนแปลงของความดันในอากาศในการวัดแรง

Calibration

โดยปกติแล้วจะใช้สูตรง่ายๆ ในการแปลงค่า mv/V ที่วัดได้จากโหลดเซลล์เป็นแรงที่วัดได้ ดังนี้

แรงที่วัดได้ = $A \times \text{mv/V ที่วัดได้} + B (\text{offset})$ สิ่งสำคัญคือต้องกำหนดหน่วยของแรงที่วัดได้ เช่น กรัม กิโลกรัม ปอนด์ เป็นต้น โหลดเซลล์นี้มีค่าเอาต์พุตที่กำหนดที่ $1.0 \pm 0.15 \text{ mv/v}$ ซึ่งสอดคล้องกับความจุของเซ็นเซอร์ที่ 10 กิโลกรัม

ในการคำนวณหาค่า A เราใช้

$$Capacity = A \times \text{Rated Output}$$

$$A = \text{Capacity} / \text{Rated Output}$$

เนื่องจากค่าชดเชยค่อนข้างผันแปรระหว่างโหลดเซลล์แต่ละตัว จึงจำเป็นต้องคำนวณค่า offset สำหรับเซ็นเซอร์แต่ละตัว วัดค่าเอาต์พุตของโหลดเซลล์ที่ไม่มีแรงกระทำ และบันทึกค่าเอาต์พุต mv/V ที่วัดได้จาก PhidgetBridge

$$Offset = 0 - 5 \times \text{Measured Output}$$

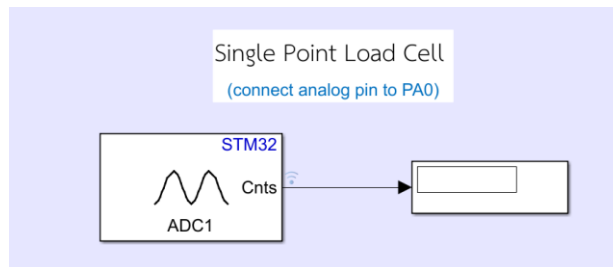
ขั้นตอนการดำเนินงาน

5. ทำการวัดตั้งแต่มวล 0 – 10 กก. โดยใช้ถุงทรายที่มีมวล 0.5 กก. ทั้งหมด 20 ถุง เริ่มต้นที่ 0 กก. แล้วค่อยๆ เพิ่มถุงทรายทีละ 0.5 กก. ทำการบันทึกค่ามวลที่วัดได้
6. หาค่า Gain ของ Single Point Load Cell YZC-131A จากสมการหาค่า Gain นำมวล 10 กก. มาวางไว้บน Single Point Load Cell YZC-131A แล้วทำการหาค่า Gain จากการวัด แรงดันระหว่าง V_{in+} และ $V_{in-} = 0.005$ โวลต์ และนำมาหารค่า $V_o = 2.5$ โวลต์ จึงได้ค่า Gain = 508 หาค่าตัวต้านทานของ Trimpot จากสมการหาค่า นำค่า Gain R_g ที่ได้คำนวณออกมา มาหาสูตรการหา
7. ค่า R_g จะได้ค่า $R_g = 119.0476$ โอห์ม ต่อมาจึงทำการปรับค่า Trimpot ให้ได้ความต้านทานเท่ากับที่คำนวณออกมาตามสูตร

$$V_o = (V_{in+} - V_{in-})G$$

$$G = 4 + \frac{60k\Omega}{R_g}$$

8. รับค่าสัญญาณจาก Single Point Load Cell YZC-131A เช้าสู่บอร์ด Nucleo STM32G474RE และใช้บล็อก “Analog to Digital Converter (ADC)” สำหรับการแปลงสัญญาณ Analog ให้เป็นสัญญาณ Digital

รูปที่ ADC Block

9. นำค่าที่ได้มาแปลงเป็น Vout บอร์ด Nucleo STM32G474RE รับค่าสัญญาณได้ 12 - bit (จาก $2^{12} = 4096$) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0 - 4095 เราจึงต้องทำการหารด้วย 4096 หาร เพื่อให้ค่าสัญญาณของเราอยู่ในช่วง 0 - 1 โดยเป็นผลลัพธ์สัดส่วนของแรงดันไฟฟ้าที่วัดได้จากสัญญาณ Analog เมื่อเราได้ค่าสัญญาณที่อยู่ในช่วง 0 - 1 ที่เป็นผลลัพธ์สัดส่วน และคูณค่า 3.3 เพื่อให้ค่าสัญญาณที่ได้อยู่ในสัดส่วน 0 - 3.3 ซึ่ง 3.3 คือค่าแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้กับระบบ จึงได้ค่าแรงดันไฟฟ้าที่ขึ้นอยู่กับแรง ที่กระทำต่อ Single Point Load Cell YZC-131A
10. นำค่าแรงดันไฟฟ้าที่ได้จากการแปลงที่อยู่ในช่วง 0 - 3.3 มาคำนวณต่อ ซึ่ง INA125 Instrumentation Amplifier สามารถส่งแรงดันไฟฟ้าได้สูงสุด 1.9 โวลต์ตามค่าที่วัดมาจากการชั่งมวล 10 กก. ซึ่งเป็นน้ำหนักที่มากที่สุดที่ Single Point Load Cell YZC-131A สามารถรับได้ ต่อมาเราจึงคูณ 4 เพื่อให้ค่าที่อ่านได้อยู่ ในช่วง 0 - 10 ซึ่งตรงกับค่าน้ำหนักที่สามารถชั่งได้ตั้งแต่ 0 - 10 กก.
11. นำข้อมูลที่ได้อ่านมา plot กราฟ ระหว่างคามวลถ่วงหยาบจริงกับค่าที่วัดได้จาก Single Point Load Cell YZC-131A

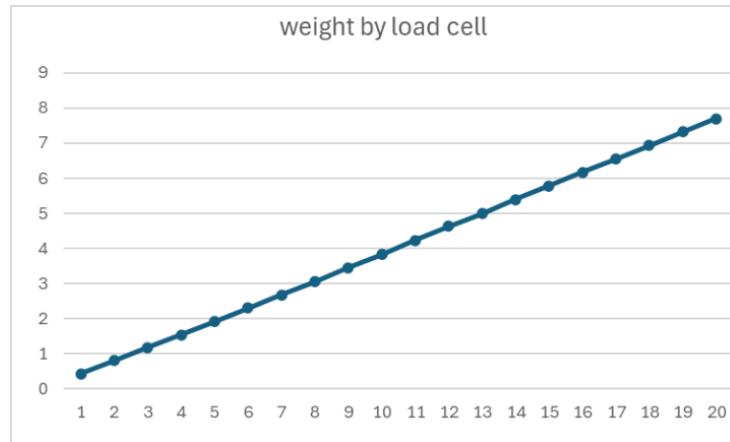
ผลการทดลอง

ทำการหาคาเฉลี่ยของข้อมูลที่บันทึกจากการทดลองซ้ำ 5 รอบ

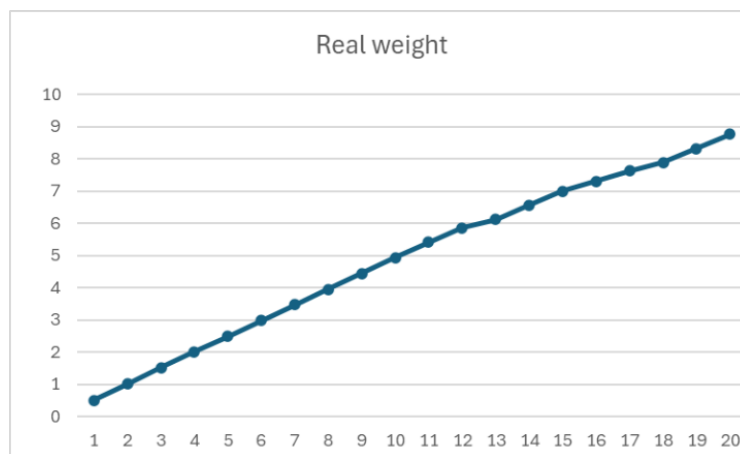
จำนวนถ่วง	น้ำหนักที่ควรจะเป็น(kg)	น้ำหนักจากเครื่องชั่ง(kg)	น้ำหนักจาก load cell(kg)
1	0.5	0.5098	0.433231

2	1	1.0098	0.809729
3	1.5	1.5154	1.177201
4	2	2.0058	1.545319
5	2.5	2.491	1.914081
6	3	2.9868	2.302183
7	3.5	3.4692	2.678037
8	4	3.9548	3.059692
9	4.5	4.4508	3.460689
10	5	4.9428	3.834608
11	5.5	5.4212	4.227868
12	6	5.8596	4.628864
13	6.5	6.1226	4.996337
14	7	6.5718	5.396689
15	7.5	7.0098	5.782212
16	8	7.3142	6.170315
17	8.5	7.6328	6.550037
18	9	7.9014	6.939429
19	9.5	8.3278	7.321729
20	10	8.7794	7.698227

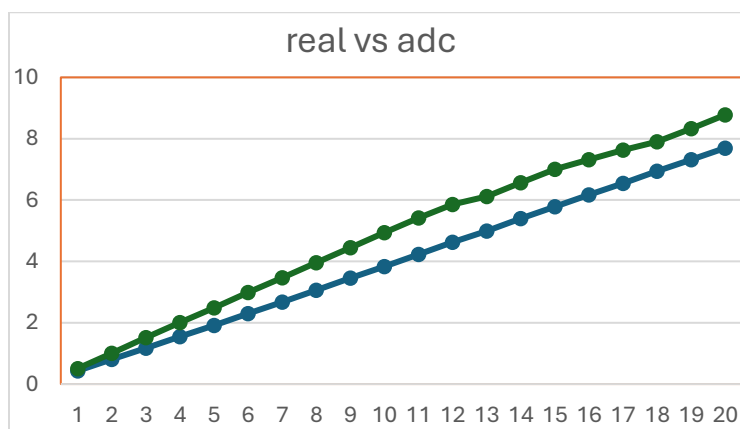
ตารางที่ แสดงค่าวัดได้

รูปที่ น้ำหนักที่วัดได้เทียบกับจำนวนถุง

รูปที่...น้ำหนักจริงเทียบกับจำนวนถุง

รูปที่...แนวโน้มของน้ำหนักที่วัดได้เทียบกับน้ำหนักจริง

สรุปผลการทดลอง

จากการทดลอง เมื่อมีแรงกระทำต่อ Single Point Load Cell รุ่น YZC-131A ค่าของแรงดันไฟฟ้าที่วัดได้จากสัญญาณ Output ของ Load Cell มีการเปลี่ยนแปลงตามแรงที่กระทำในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทำงานของ วงจร Wheatstone Bridge ที่ใช้ตรวจจับการเปลี่ยนแปลงค่าความต้านทานของ Strain Gauge เมื่อวัสดุเกิดการยืดหรือหดตัว การเปลี่ยนแปลงของสัญญาณแรงดันไฟฟ้านี้ถูกส่งผ่านเข้าสู่กระบวนการ Signal Conditioning เพื่อทำการขยายและปรับสัญญาณให้อยู่ในรูปที่สามารถนำไปประมวลผลได้อย่างแม่นยำจากนั้นทำการ Calibration เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างค่าแรงดันไฟฟ้าที่วัดได้กับมวลของน้ำหนักจริง ซึ่งผลการทดลองพบว่าค่าที่ได้มีความคลาดเคลื่อนกันเล็กน้อยและมีแนวโน้มเป็นเชิงเส้น แสดงให้เห็นว่า Gain และสัญญาณขาออกสัมพันธ์กับน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การทดลองยังแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในหลักการของ Load Cell และความสามารถในการอ่านค่าผลลัพธ์ที่แปลงเข้าสู่ระบบ Digital ได้อย่างถูกต้อง สรุปผลการทดลองโดยรวมเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสามารถอธิบายหลักการทางฟิสิกส์และอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างครบถ้วน แสดงถึงความเข้าใจทั้งด้านทฤษฎีและการประยุกต์ใช้งานของตัว Sensor Single Point Load Cell รุ่น YZC-131A

อภิปรายผล

จากผลการทดลองพบว่า สัญญาณแรงดันไฟฟ้าที่ได้จาก Load Cell มีการเปลี่ยนแปลงตามแรงที่กระทำ ซึ่งเป็นไปตามหลักการทำงานของ **Strain Gauge** ในวงจร **Wheatstone Bridge** ที่เมื่อมีแรงกดหรือแรงดึงมากระทำต่อ Load Cell ค่าความต้านทานของ Strain Gauge จะเปลี่ยนไปทำให้แรงดันไฟฟ้าที่วัดได้จากวงจรไม่สมดุลและเกิดสัญญาณ Output ที่มีค่าแปรผันตามแรงนั้น เมื่อสัญญาณดังกล่าวถูกส่งเข้าสู่วงจร INA125 Instrumentation Amplifier เพื่อขยายความต่างศักย์ที่ออกจาก Load Cell ให้มีขนาดมากพอที่จะอ่านได้อย่างแม่นยำพบว่าสัญญาณมีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับแรงที่กระทำ โดยค่าของ **Gain** ที่ตั้งไว้ส่งผลต่อความไวของระบบ

ซึ่งต้องทำการปรับค่าผ่านกระบวนการ **Calibration** เพื่อให้ได้ค่าที่ถูกต้องและลดความคลาดเคลื่อนในการวัด อย่างไรก็ตาม จากการทดลองอาจเกิดความคลาดเคลื่อนเล็กน้อย เนื่องจากปัจจัยภายนอก เช่น การวางน้ำหนักไม่ตรงตำแหน่งศูนย์กลางของ Load Cell สัญญาณรบกวนจากอุณหภูมิหรือการสั่นสะเทือนของพื้นโต๊ะทดลองความไม่เสถียรของแรงดันไฟเลี้ยงวงจรหรือค่าความต้านทานภายใน Load Cell เองการทำ **Signal Conditioning** ช่วยขยายสัญญาณรบกวนบางส่วน ทำให้สามารถอ่านค่าแรงดันได้ชัดเจนขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าทางทฤษฎีแล้วผลที่ได้จากการทดลองอยู่ในแนวโน้มเดียวกันแสดงให้เห็นว่าระบบ Load Cell ที่ออกแบบมีความถูกต้องตามหลักการฟิสิกส์และอิเล็กทรอนิกส์ ในภาพรวม การทดลองนี้ทำให้ผู้ทดลองเข้าใจหลักการทำงานของ Load Cell อย่างครบถ้วน ตั้งแต่โครงสร้างภายในของ Strain Gauge การทำงานของวงจร Wheatstone Bridge การขยายสัญญาณด้วย Op-amp ไปจนถึงการ

ประมวลผลสัญญาณในรูปแบบ **Digital Output** และในส่วนของการ Saturation ไม่เกิดขึ้นเพราะน้ำหนักที่ Load Cell รับได้มากที่สุดคือ 10 kg. แต่ในการทดลองเมื่อทดลองจริงมวลที่นำมาทดลองมีค่าไม่ถึงค่าสูงสุดที่ Load Cell วัดได้จึงไม่เกินค่า Saturation ที่ 10 kg.

ข้อเสนอแนะ

- เกิดความคลาดเคลื่อนจากปัจจัยนอกเหนือการทดลองเยอะเกินไปควรควบคุมแต่ละปัจจัยให้เสถียรมากกว่านี้

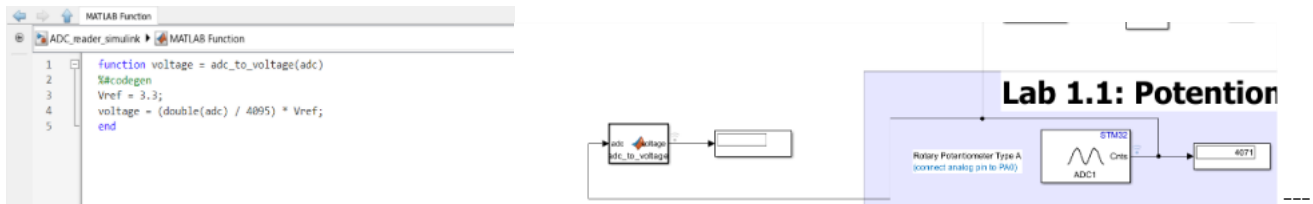
อ้างอิง (ใส่แค่ Link)

<https://mall.factomart.com/wp-content/uploads/2018/06/Load-cell-manual.pdf>

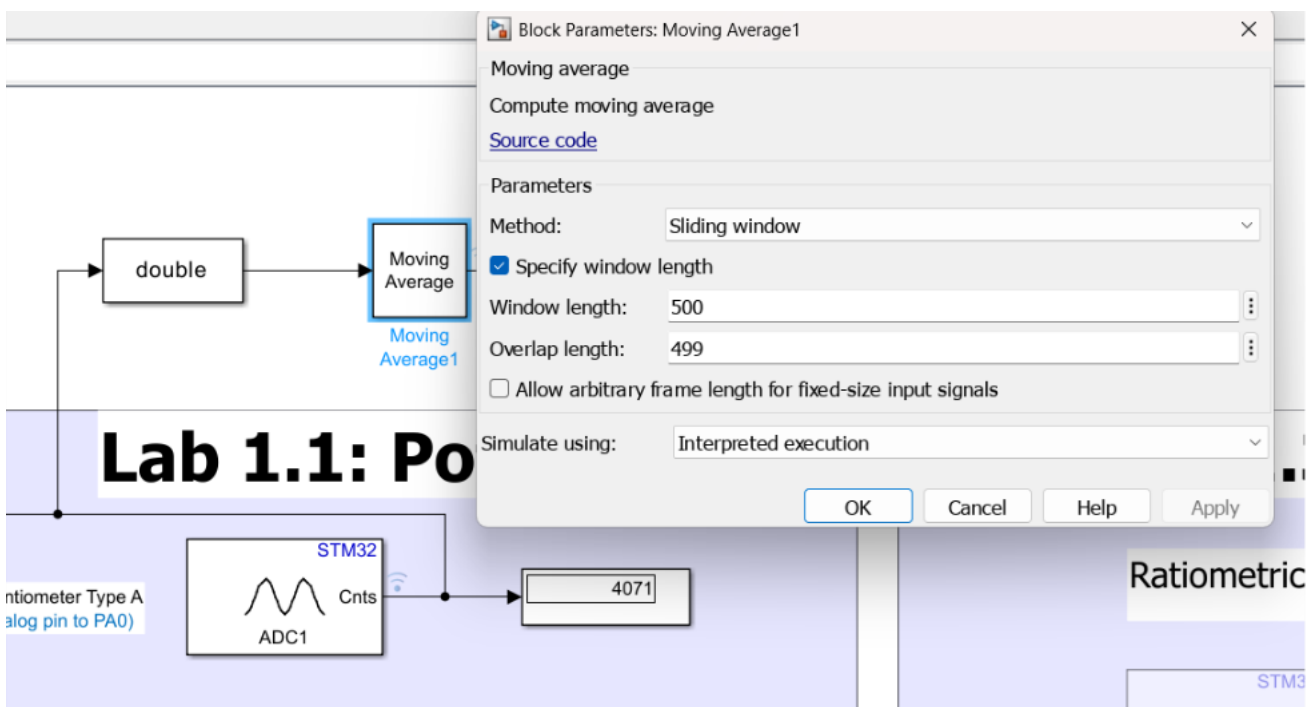
<https://uk.rs-online.com/web/content/discovery/ideas-and-advice/load-cells-guide>

<https://www.electronicoscaldas.com>

ภาคผนวก ก.

ใช้ Matlab Function เพื่อแปลงค่า ADC เป็นแรงดันไฟฟ้าที่ออกมา

- ใช้ double Block เพื่อใช้ในการคำนวณค่าง่าย
- ใช้ Moving Average เพื่อกรองค่าให้มี noise น้อยที่สุด

Stop Time: inf Run with IO Data Inspector Logic Analyzer

RUN ON COMPUTER REVIEW RESULTS

Block Parameters: Relay

Relay

Output the specified 'on' or 'off' value by comparing the input to the specified thresholds. The on/off state of the relay is not affected by input between the upper and lower limits.

Main Signal Attributes

Switch on point: 2000

Switch off point: 1000

Output when on: 500

Output when off: 0

Input processing: Elements as channels (sample based)

☒ Enable zero-crossing detection

OK Cancel Help Apply

Lab 1.1: Potentiometer

STM32

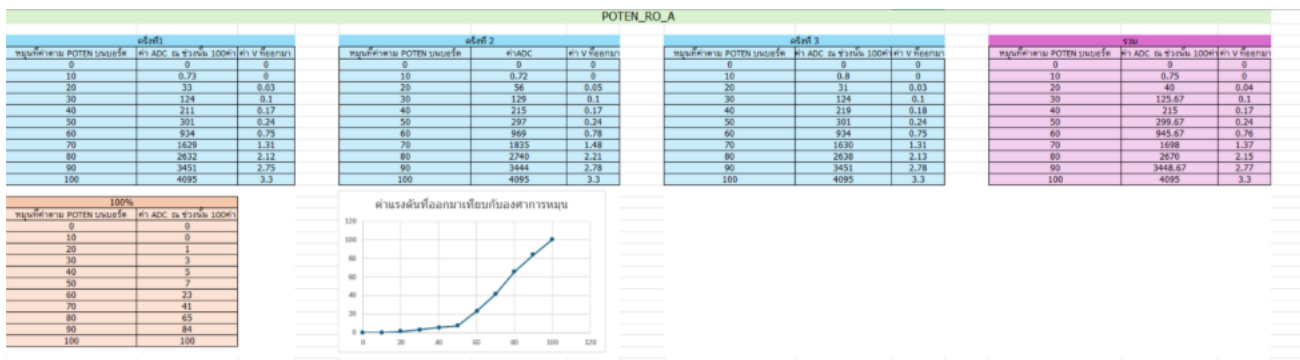
Potentiometer Type A
Connect analog pin to PA0

ADC1

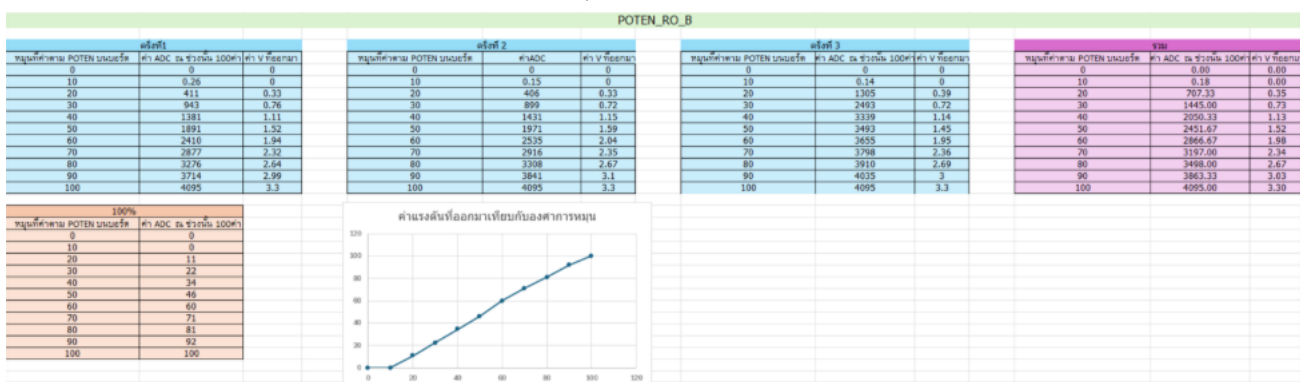
Cnts

4071

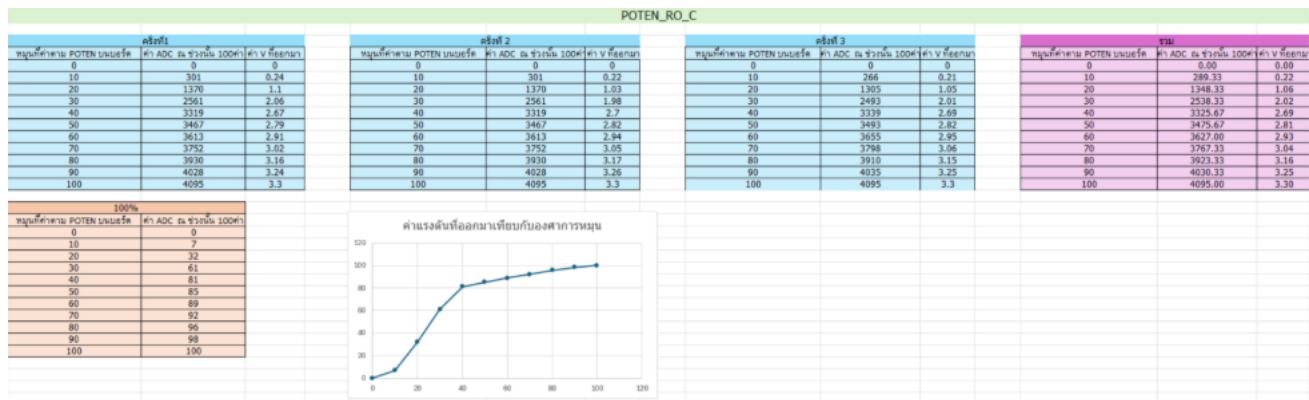
- ใช้ Relay เพื่อกำหนดค่า Upper Threshold กับ Low Threshold

- ค่าที่ได้จาก Potentiometer Rotation Type A

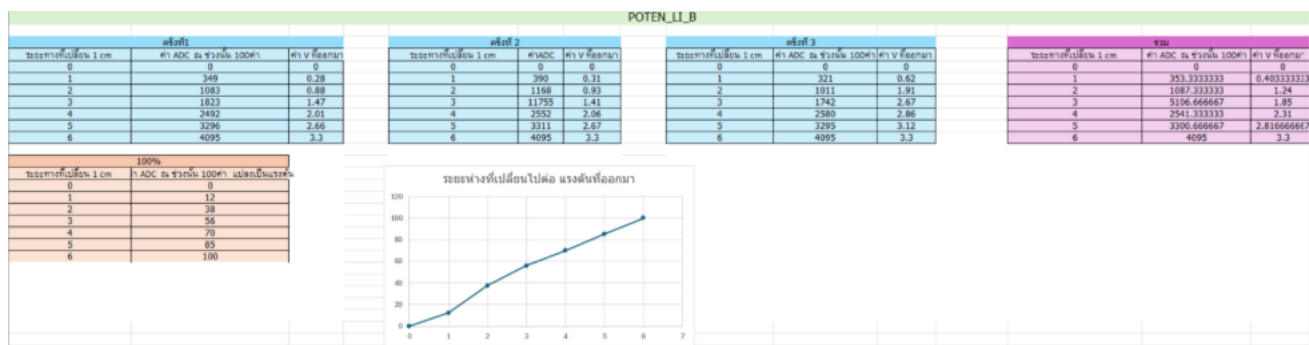
- ค่าที่ได้จาก Potentiometer Rotation Type B

- ค่าที่ได้จาก Potentiometer Rotation Type C

- ค่าที่ได้จาก Potentiometer Linear Type A

- ค่าที่ได้จาก Potentiometer Linear Type B

- ค่าที่ได้จาก Potentiometer Rotation Type A

Connected IO Hardware Settings Log Signals Add Viewer Stop Time inf Run with IO Data Inspector Logic Analyzer

MODE PREPARE RUN ON COMPUTER REVIEW RESULTS

Lab 1.3: Magnetic Sensor

Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor

(connect analog pin to PA0)

Block Parameters: Moving Average

Moving average

Compute moving average

[Source code](#)

Parameters

Method: Sliding window

☒ Specify window length

Window length: 500

Overlap length: 499

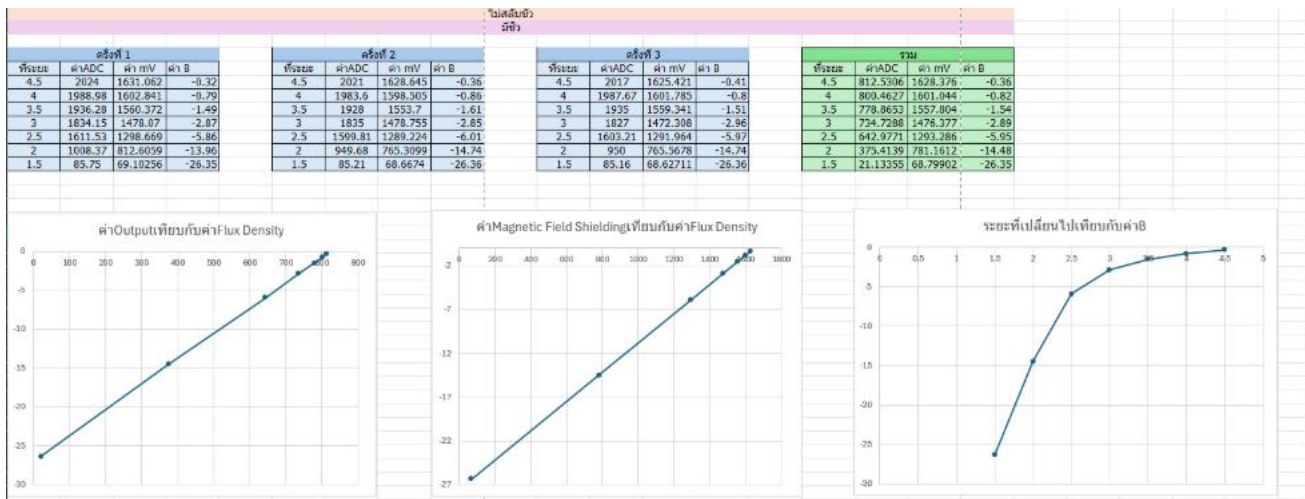
☐ Allow arbitrary frame length for fixed-size input signals

Simulate using: Interpreted execution

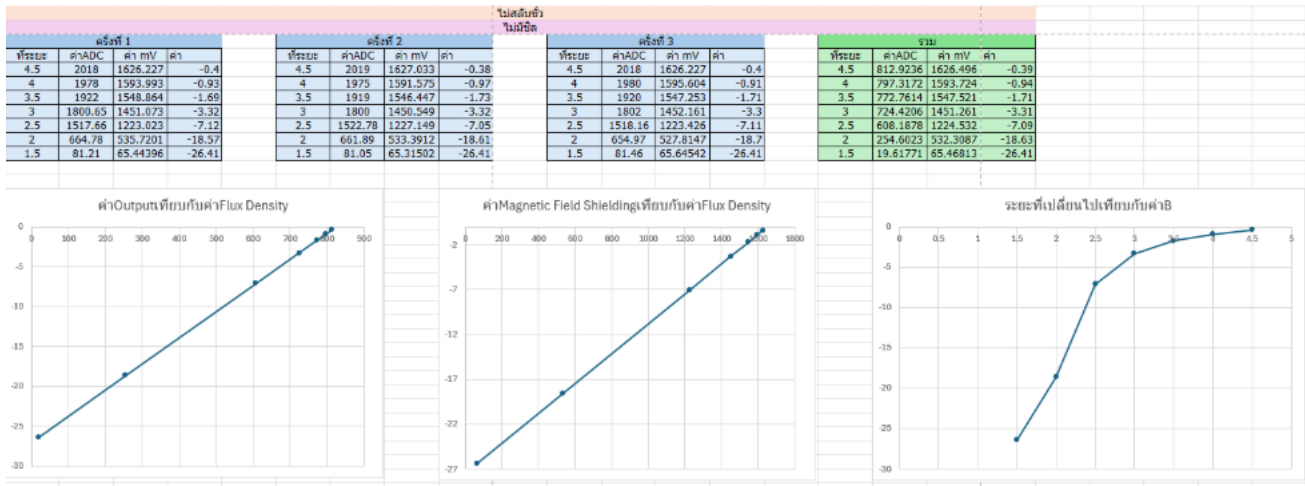
OK Cancel Help App

Lab 1.4: Single Point Load

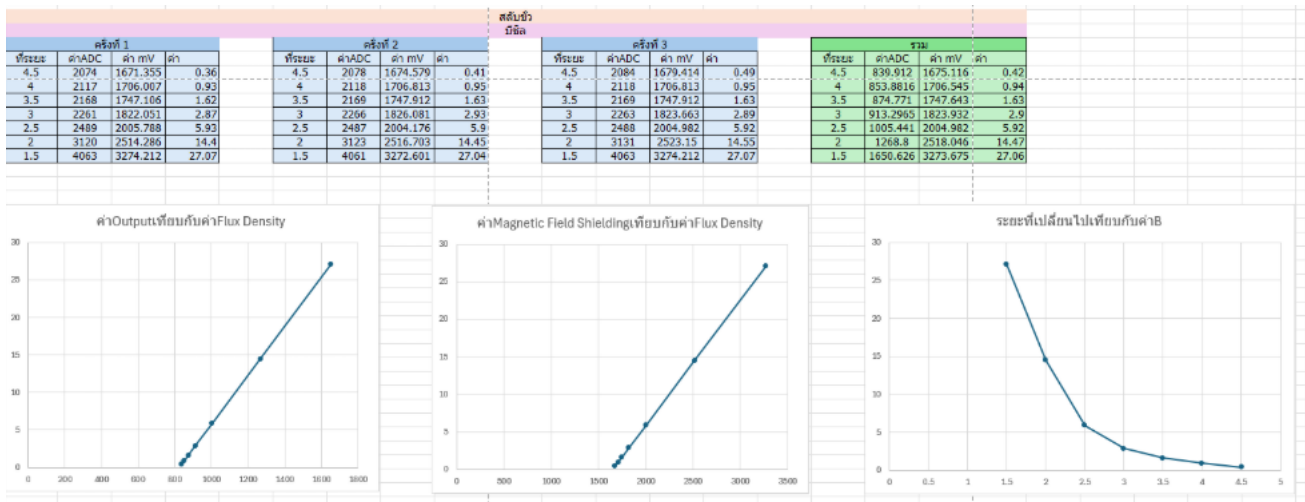
- ใช้ double Block เพื่อใช้ในการคำนวณค่าง่าย
- ใช้ Moving Average เพื่กรองค่าให้มี noise น้อยที่สุด

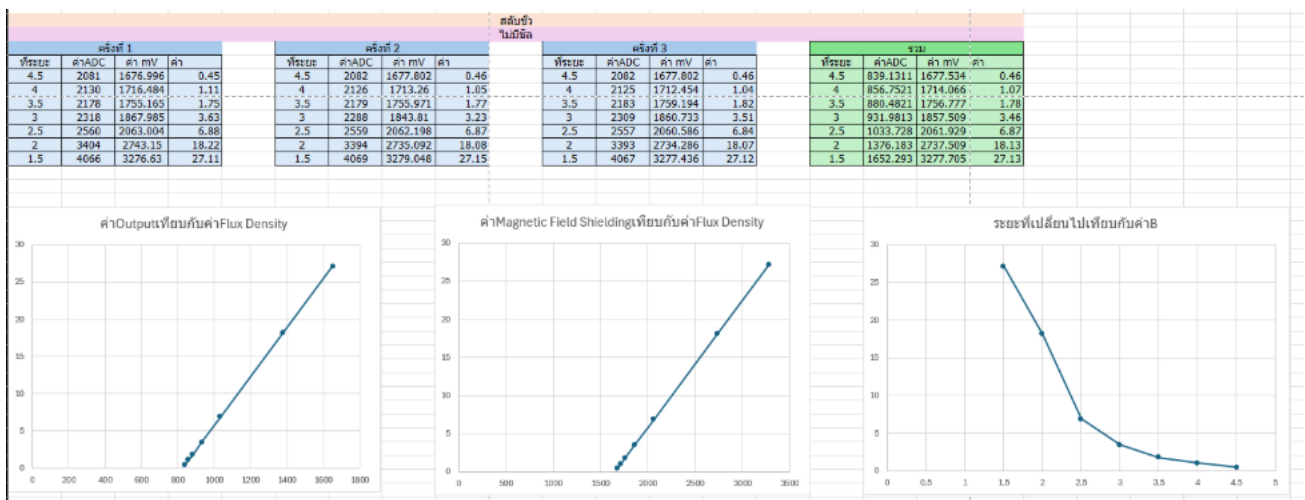
- ค่าที่ได้จาก Magnetic Sensor ขั้วเหนือ แบบมี Shield

- ค่าที่ได้จาก Magnetic Sensor ขั้วเหนือ แบบไม่มีShield

- ค่าที่ได้จาก Magnetic Sensor ขั้วใต้ แบบมีShield

- ค่าที่ได้จาก Magnetic Sensor ขั้วใต้ แบบไม่มีShield